

Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine
za provođenje Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu

April, 2017. godine

SAŽETAK

IZVJEŠTAJA O REALIZACIJI REVIDIRANE STRATEGIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA PROVOĐENJE ANEKSA VII. DEJTONSKOG MIROVNOG SPORAZUMA

- Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provođenje Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma sadrži presjek stanja u ovoj oblasti, pregled realizacije preporuka iz Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma, probleme u pristupu pravima iz Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma i prijedlog zaključaka.
- Prema posljednjem godišnjem statističkom izvještaju UNHCR-a, van zemlje se nalazi 18.748 izbjeglica iz Bosne i Hercegovine.
- Trenutno je u Bosni i Hercegovini u statusu raseljenih 32.611 porodica, odnosno 98.574 raseljene osobe, od kojih je 38.345 ili 40,6% raseljeno na području Federacije BiH, 59.834 ili 58,8% na području Republike Srpske i 395 ili 0,5% na području Brčko Distrikta BiH. Procjena temeljena na iskazanoj namjeri domaćinstava za trajnim rješenjem upućuje na izraženi interes za povratkom oko 60% raseljenih osoba, na izraženi interes za integraciju oko 28 %, a oko 12% raseljenih osoba neodlučno je po ovom pitanju.
- Do sada je evidentirano oko 1.060.000 povrataka u Bosnu i Hercegovinu, od čega se oko 610.000 ili 58% odnosi na povratak raseljenih osoba, a preostalih oko 450.000 ili 42% na povratak izbjeglica. Prema podacima UNHCR-a, procjenjuje se da ima 47.000 ugroženih manjinskih povratnika.
- U odnosu na Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije o provođenju Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma iz decembra 2015. godine ostvareni su rezultati u obnovi stambenih jedinica, broj obnovljenih stambenih jedinica je povećan za 2,8%, a broj neobnovljenih stambenih jedinica smanjen je za 2,5%.
- U 2016. godini realiziran je 351 projekat pomoći u obnovi komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici.
- U periodu od 30.10.2015. do 30.12.2016. obnovljene su 933 stambene jedinice u svrhu povratka, a u narednom periodu predviđena je izgradnja 8.895 stambenih jedinica kroz osigurane projekte, što je ukupno (izgrađeno i očekuje se izgradnja) 9.828 stambenih jedinica.
- Od obnovljene 933 stambene jedinice putem projekta Vlade Republike Hrvatske obnovljeno je 10 stambenih jedinica, Projekta IPA 2012 179 stambenih jedinica, OPEC-a 14 stambenih jedinica, projekta Saudijskog razvojnog fonda 106 stambenih jedinica, Regionalnog stambenog programa 98 stambenih jedinica, interventnih sredstava Komisije za izbjeglice i raseljene osobe BiH tri stambene jedinice, iz budžeta Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske 58 stambenih jedinica, budžeta Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica 379 stambenih jedinica i budžeta Brčko Distrikta BiH 86 stambenih jedinica.

- U periodu 2009.-2016. obnovljene su 9.784 stambene jedinice, a planirano/u izgradnji je 8.895 stambenih jedinica, što je ukupno 18.679 stambenih jedinica. U odnosu na procijenjeni broj stambenih jedinica u Revidiranoj strategiji za provođenje Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma od 34.918, potrebno je obnoviti još 16.239 stambenih jedinica.
- Projektom "Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnog smještaja putem osiguranja javnih stambenih rješenja – CEB II" predviđeno je zatvaranje 121 kolektivnog centra, a za preostalih 35 evidentiranih kolektivnih centara i alternativnih smještaja u Bosni i Hercegovini (26 u Federaciji BiH i 9 u Republici Srpskoj) upućeni su zahtjevi nadležnim entitetskim ministarstvima da dostave svoje planove i programe u vezi s njihovim zatvaranjem.
- Iz donatorskih i kreditnih sredstava u toku je realizacija značajnih projekata (RSP, CEB II, OPEC, SRF, IPA 2012, Program Vlade Republike Hrvatske) čiji je cilj obnova i rekonstrukcija stambenih jedinica i druge mjere podrške provođenju Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma.
- Što se tiče sudskih postupaka u vezi s povratom imovine i stanarskih prava, Sud BiH je 26. 10. 2016. informirao Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da je zaprimljeno ukupno 246 tužbi protiv Komisije za imovinske zahtjeve raseljenih osoba i izbjeglica BiH. Prema dostavljenim informacijama Suda BiH, svi predmeti završeni su tako da su tužbe odbijene, odnosno odbačene ili u manjem broju uvažene.
- Za projekte elektrifikacije stambenih jedinica raseljenih osoba i povratnika, u periodu od 2009. do 2016., uloženo je 14.899.122,00 KM za 79 općina u BiH za oko 2.200 korisnika/stambenih jedinica. Potpisan je Memorandum o razumijevanju i saradnji u elektrifikaciji objekata/lokacija povratka, s nadležnim elektrodistribucijama u BiH i resornim entitetskim ministarstvima.
- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH vodilo je aktivnosti na utvrđivanju potreba u obnovi komunalne i socijalne infrastrukture za potrebe povratnika i raseljenih osoba, kao i na unapređivanju procesa dodjele pomoći putem javnih poziva ovim kategorijama korisnika u Bosni i Hercegovini.
- U Izvještaju je data jasna slika o prisutnim teškoćama i problemima koji su u uskoj vezi s realizacijom strateških ciljeva u oblasti zdravstvene zaštite, socijalne zaštite, sigurnosti i deminiranja, zapošljavanja i obrazovanja povratnika, te pitanje naknade štete za imovinu koja se ne može vratiti izbjeglicama i raseljenim osobama.
- Odlukom Vijeća ministara BiH formiran je Koordinacioni tim za praćenje provođenja prava iz Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma na ministarskom nivou. Koordinacioni tim čine ministrica za ljudska prava i izbjeglice BiH, ministar civilnih poslova BiH, ministar sigurnosti BiH, ministar finansija i trezora BiH i ministar vanjskih poslova BiH. U radu Koordinacionog tima, kao posmatrači, učestvuju predstavnik Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice - UNHCR i Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini. Koordinacioni tim koordinira aktivnosti na praćenju ostvarivanja prava iz Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma i realizaciji strateških aktivnosti iz Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma.

- Prema podacima Fonda za povratak BiH i nadležnih entitetskih ministarstava i Brčko Distrikta BiH, za obnovu i rekonstrukciju stambenih jedinica i projekte održivosti u toku 2015. godine realizirano je 31.023.889,27 KM i planirano i ugovoreno u 2016. godini 30.522.532,31 KM.
- Kad su u pitanju projekti koji se finansiraju iz udruženih sredstava, prema podacima Fonda za povratak BiH, od 134.569.658,46 KM raspoređenih na projekte u periodu 2008.-2015., za plaćanje ugovorenih obaveza utrošeno je 129.403.931,85 KM, od čega je u periodu 1.1.-31.12.2016. utrošeno 1.043.021,27KM.
- Za projekte koji se finansiraju iz kreditnih i donatorskih sredstava u periodu od 1.1.do 31. 12. 2016. utrošeno je 7.888.286,73 KM, čime je u 2016. godini za projekte obnove i povratka koji se finansiraju putem Fonda za povratak BiH ukupno utrošeno 8.931.308 KM.

UVOD

Početkom 2003. godine usvojena je Strategija Bosne i Hercegovine za provođenje Aneksa VII. Dejtonskog mirovnog sporazuma (u daljnjem tekstu: DMS), koja predstavlja prvi zajednički, okvirni dokument na nivou Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH) kojim se definiraju ciljevi i planiraju potrebne akcije i reforme u pravcu konačne realizacije odredbi Aneksa VII. DMS-a.

U toku procesa provođenja Strategije, s ciljem preispitivanja i ulaganja dodatnih napora na provođenju Aneksa VII. DMS-a, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i UNHCR su, zajedno sa ostalim ključnim akterima, inicirali reviziju Strategije BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a. Parlamentarna skupština BiH je 2010. godine usvojila Revidiranu strategiju Bosne i Hercegovine za provođenje Aneksa VII. DMS-a („Službeni glasnik BiH“, broj 78/10).

Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH je na 18. sjednici, održanoj 27. 4. 2016., usvojio Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a. Jedan od zaključaka Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH bio je da Ministarstvo najmanje jednom godišnje izvjesti Parlamentarnu skupštinu BiH o realizaciji Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. DMS-a.

U skladu sa zaključcima Parlamentarne skupštine BiH, Ministarstvo je pripremio Informaciju o realizaciji zaključaka Parlamentarne skupštine BiH koju je 28. 3. 2017. usvojilo Vijeće ministara BiH (u prilogu).

Predmetni Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a sadrži i presjek stanja u ovoj oblasti, pregled realizacije preporuka iz Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. DMS-a i problema u pristupu pravima iz Aneksa VII. DMS-a te prijedlog zaključaka. Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a izrađen je za 2016. godinu.

Prilikom izrade Izvještaja o realizaciji Revidirane strategije BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a, osim podataka Ministarstva, korišteni su podaci koje su dostavile sljedeće institucije:

- Ministarstvo civilnih poslova BiH (koje je, kao koordinirajući organ za određene oblasti, dostavilo i podatke od Agencije za rad i zapošljavanje BiH, Federalnog ministarstva za rad i socijalnu politiku, Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske, Odjela za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko Distrikta BiH, Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Unsko-sanskog kantona, Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona),
- Fond za povratak BiH,
- Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica,
- Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske,
- Odjel za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko Distrikta BiH,
- Predstavništvo UNHCR-a u BiH,

- Misija OSCE-a u BiH,
- Unija za održivi povratak.

I. PREGLED STANJA U OBLASTI IZBJEGLICA IZ BiH, RASELJENIH OSOBA U BiH I POVRATNIKA

U periodu od 1992. do 1995. godine svoje domove u BiH napustilo je približno 2,2 miliona ljudi što je više od polovine prijeratnog domicilnog stanovništva. Izbjegličku zaštitu zatražilo je 1,2 miliona osoba u više od 100 zemalja širom svijeta, a zemlje regiona prihvatile su oko 40% od ukupnog broja izbjeglica iz BiH. Gotovo milion osoba bilo je interno raseljeno u BiH.

Izbjeglice iz BiH

Prema posljednjem godišnjem statističkom izvještaju UNHCR-a za 2015. godinu, van BiH je 18.748 izbjeglica iz naše zemlje. Od toga 9.080 ima izbjeglički status u Srbiji, 4.055 u Francuskoj, 2.274 u Švicarskoj, 1.412 u Njemačkoj, te preostali broj u drugim zemljama. UNHCR je 2014. godine pokrenuo razmatranje donošenja preporuke za prestanak statusa izbjeglica iz BiH, ali je odlučio da svoju preporuku odgodi do kraja 2017. godine. Nedavno je u okviru neformalnih konsultacija na visokom nivou ponovo počelo razmatranje pitanja objave prestanka izbjegličkog statusa za izbjeglice iz BiH. Ako im prestane izbjeglički status, očekivati je da će se određeni broj izbjeglica iz BiH koje ne riješe svoj status u zemljama prihvata vratiti u BiH.

Raseljene osobe u BiH

Procjenjuje se da je krajem 1995. godine u BiH bilo oko milion raseljenih osoba, što čini gotovo četvrtinu prijeratnog stanovništva BiH.

Prvi, sveobuhvatan, službeni popis raseljenih osoba na teritoriji BiH izvršen je krajem 2000. godine, kada je evidentirano 557.275 raseljenih osoba.

Revizijom statusa raseljenih osoba koja je provedena 2005. godine utvrđeno je da u BiH ima 186.138 raseljenih osoba. Nakon ovog perioda nije rađena revizija statusa raseljenih osoba i podaci su neredovno ažurirani. Nastale promjene brojčanog stanja na nivou BiH Ministarstvo je evidentiralo periodično, na osnovu podataka dostavljenih od nadležnih entitetskih ministarstava, uglavnom prema zahtjevima Centralne izborne komisije BiH prilikom izrade pasivnih biračkih spiskova, kao i za potrebe izvještavanja Vijeća ministara BiH o stanju u ovoj oblasti.

Trenutno je u BiH u statusu raseljenih 32.611 porodica, ukupno 98.574 raseljene osobe, od kojih je 38.345 ili 40,6% raseljeno na području Federacije BiH, 59.834 ili 58,8% na području Republike Srpske i 395 ili 0,5% na području Brčko Distrikta BiH.

Broj raseljenih osoba u statusu										
Struktura/ entitet	B		H		S		O		Ukupno	
	porodica	osoba	porodica	osoba	porodica	osoba	porodica	osoba	porodica	osoba
FBiH	10.594	30.707	2.130	6.173	359	1.041	146	424	13.229	38.345
RS	53	164	62	192	19.066	59.359	38	118	19.219	59.834
Brčko Distrikt BiH	20	49	4	9	139	337	0	0	163	395
BiH	10.667	30.920	2.195	6.374	19.565	60.737	184	542	32.611	98.574
%	32,7%		6,7%		60,0%		0,6%			

U odnosu na Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. DMS-a iz decembra 2015. godine, broj raseljenih osoba povećao se za 250, s tim da je broj raseljeničkih porodica smanjen za 134. Broj raseljenih osoba u Federaciji BiH povećan je za 616, u Republici Srpskoj smanjen je za 322 raseljene osobe i u Brčko Distriktu BiH smanjen je za 44 osobe.

U nacionalnoj strukturi raseljenih osoba, prema nosiocu domaćinstva-porodici, 32,7% su Bošnjaci, 6,7% Hrvati, 60% Srbi i 0,6% pripadnici ostalih nacionalnosti.

Ukupno gledano, na nivou BiH, najviše osoba raseljeno je između entiteta. Taj procenat najveći je u Republici Srpskoj, gdje 91% raseljenih osoba potiče iz Federacije BiH. U Federaciji BiH, pored raseljenih osoba koje potiču iz Republike Srpske (61%), ima značajan broj interno raseljenih osoba unutar entiteta Federacije BiH (39%). U Brčko Distriktu BiH 23% raseljenih osoba je interno raseljeno unutar Brčko Distrikta BiH, dok njih 75% potiče iz Federacije BiH, a 2% iz Republike Srpske.

Također, procjena temeljena na iskazanoj namjeri domaćinstava za trajnim rješenjem upućuje na izraženi interes za povratkom oko 60% raseljenih osoba, na izraženi interes za integraciju oko 28 %, te oko 12% raseljenih osoba je neodlučno po ovom pitanju.

Interno raseljavanje, odnosno raseljenost unutar domicilnih mjesta prebivališta najprisutnija je u urbanim sredinama u kojima je bio i najveći broj stambenih jedinica/stanova u društvenom vlasništvu. Ovo se direktno može povezati sa značajnim brojem preostalih uništenih i oštećenih stambenih jedinica u stambenim zgradama, čija obnova usljed visokih troškova sanacije i drugih problema, kao npr. neriješenih imovinskih pitanja i sl., nije na zadovoljavajući način pratila potrebe za povratkom.

U Federaciji BiH najviše raseljenih osoba je na području općina Tuzlanskog, Srednjobosanskog i Kantona Sarajevo, dok u Republici Srpskoj najveći broj raseljenih osoba boravi u Banjoj Luci, te na područjima općina Modriča, Doboj, Bijeljina i Zvornik.

Međutim, evidentno je da se u BiH ne raspolože tačnim pokazateljima o broju raseljenih osoba. Ovo se naročito odnosi na teritoriju Federacije BiH, gdje kantonalna ministarstva i općine ne razmjenjuju redovno podatke s Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica.

Populacije značajne za Revidiranu strategiju za provođenje Aneksa VII. DMS-a, pored raseljenih osoba u BiH, jesu i raseljene osobe iz drugih država u regiji u BiH od kojih je oko 6.500 izbjeglica iz Republike Hrvatske.

U BiH živi veliki broj, *de facto*, raseljenih porodica koje nemaju formalni status, ali su u značajnoj potrebi za trajnim rješenjima.

Povratak izbjeglica i raseljenih osoba

Povratak u BiH počeo je odmah nakon završetka sukoba. Do sada je evidentirano oko 1.060.000 povratka u BiH. Od ukupnog broja realiziranih povratka, oko 610.000 ili 58 % odnosi se na povratak raseljenih osoba, a preostalih oko 450.000 ili 42 % na povratak izbjeglica.

Prema podacima UNHCR-a, procjenjuje se da ima 47.000 ugroženih manjinskih povratnika. Manjinski povratak je, prema Revidiranoj strategiji za provođenje Aneksa VII. DMS-a, termin koji se odnosi na osobe koje se vraćaju u općine svog prijeratnog prebivališta u kojima je trenutno brojniji neki drugi konstitutivni narod.

Od februara do septembra 2016. godine UNHCR je obavio terensku procjenu te izvršio provjeru informacija radi njihovog ažuriranja i procjene postojanja i stepena ugroženosti manjinskih povratničkih naselja u BiH. Cilj je bio da se izmjeri napredak ostvaren u realizaciji Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. DMS-a i da se identificiraju preostale potrebe u tom pogledu, te da se osigura metodologija za daljnje aktivnosti na procjeni potreba, koje mogu provoditi drugi akteri, uključujući i organe vlasti.

Nakon detaljne analize dostupnih informacija o manjinskim povratnicima u BiH, UNHCR se fokusirao na 260 naselja/povratničkih zajednica (sa više od 200 porodica u svakom naselju) u 34 općine. Prikupljene su informacije o procijenjenom broju i nacionalnosti povratnika te o glavnim oblastima Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. DMS-a: stanovanje, elektrifikacija, kanalizacija, infrastruktura, zdravstvena zaštita, socijalna zaštita, pristup obrazovanju, zapošljavanje i sigurnost. Ukupno su procijenjene 42 relevantne općine i 455 naselja i lokacija. Na osnovu sistema rangiranja, UNHCR je među 455 naselja identificirao devet naselja koja su rangirana kao izuzetno ugrožena (Bosansko Grahovo: Crnac, Donji Tiškovac, Mračaj; Čapljina: Jasenica; Ravno: Čavaš, Ravno; Sanski Most: Donja Tramošnja, Jelašinovci, Majkić-Japra Gornja), 92 kao ugrožena i 114 djelimično ugrožena.

Slijedom informacije o potrebama na nivou naseljenih mjesta, UNHCR je u decembru 2016. godine organizirao anketiranje 960 ugroženih porodica u općinama/gradovima Bihać, Doboj, Kotor Varoš,

Novi Grad, Lukavac i Čapljina. Analiza prikupljenih podataka pokazala je da su četiri oblasti iskazane u Revidiranoj strategiji za provođenje Aneksa VII. DMS-a najrizičnije u kontekstu nalaženja trajnih rješenja: zdravstvena zaštita raseljenih osoba i povratnika, socijalna zaštita raseljenih osoba i povratnika, rekonstrukcija stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika, te pravo na rad i zapošljavanje raseljenih osoba i povratnika.

II. STRATEŠKI CILJEVI

Strategijom BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a utvrđeni su sljedeći strateški ciljevi:

1. Završetak procesa povratka izbjeglica iz BiH i raseljenih osoba u BiH;
2. Realiziranje povrata imovine i stanarskih prava;
3. Završetak procesa rekonstrukcije stambenih jedinica za potrebe povratka;
4. Osiguranje uslova održivog povratka i procesa reintegriranja u BiH.

Da bi se na što transparentniji, efikasniji i ekonomičniji način postigli definirani ciljevi, Strategijom BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a utvrđene su sljedeće reforme i pravci strateškog djelovanja:

1. Pravne reforme i usklađivanje propisa;
2. Strukturalne i organizacione reforme;
3. Osposobljavanje i stavljanje u funkciju jedinstvene baze podataka;
4. Stvaranje uslova za održivi povratak.

U Revidiranoj strategiji BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a analizirano je stanje u deset ciljanih oblasti:

1. Rekonstrukcija stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika, zatvaranje kolektivnih centara i rješavanje pitanja alternativnog smještaja raseljenih osoba i povratnika i socijalnog stanovanja s posebnim akcentom na probleme raseljenih osoba i izbjeglica te stambenog zbrinjavanja ranjivih kategorija povratnika;
2. Završetak procesa povrata imovine i stanarskih prava izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika;
3. Elektrifikacija povratničkih naselja i stambenih jedinica povratnika;
4. Rekonstrukcija infrastrukture u mjestima od interesa za povratak izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika;
5. Zdravstvena zaštita raseljenih osoba i povratnika;
6. Socijalna zaštita raseljenih osoba i povratnika;
7. Ostvarivanje prava na obrazovanje raseljenih osoba i povratnika;
8. Pravo na rad i zapošljavanje raseljenih osoba i povratnika;
9. Sigurnost raseljenih osoba i povratnika i deminiranje područja povratka;
10. Pravo na naknadu štete raseljenim osobama, izbjeglicama i povratnicima.

1. Rekonstrukcija stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika, zatvaranje kolektivnih centara i rješavanje pitanja alternativnog smještaja raseljenih osoba i povratnika i socijalnog stanovanja raseljenih osoba i izbjeglica i stambenog zbrinjavanja ranjivih kategorija povratnika;

Prema podacima Ministarstva, do danas je izgrađena odnosno obnovljena oko 341.000 stambenih jedinica.

Kada se govori o obnovi stambenog fonda, poseban je problem obnova stambenih zgrada. Procjenjuje se da na teritoriji BiH ima još preko 200 stambenih zgrada koje nisu sanirane, sa oko 1.700 stanova, koje su zbog devastiranosti neuseljive. Prema broju preostalih uništenih stanova u stambenim zgradama ističe se grad Mostar i općine: Bosansko Grahovo, Drvar, Jajce, Goražde, Prijedor, Doboj, Sanski Most, Bosanska Krupa, Derventa i Brod, u kojima je više od polovine cjelokupnog, preostalog uništenog i oštećenog stambenog fonda koji je ranije bio u društvenoj svojini.

Prema okvirnim procjenama troškova i vrstama intervencije, u Okvirnom programu povratka izbjeglica i raseljenih lica, koji je sastavni dio Revidirane strategije BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a bilo je potrebno obnoviti još 34.918 stambenih jedinica.

Tabela ostvarenih rezultata u obnovi stambenih jedinica za period 2009.-2014.

Procjena broja neobnovljenih stambenih jedinica	Broj obnovljenih stambenih jedinica	Broj stambenih jedinica u izgradnji	Broj neobnovljenih stambenih jedinica
34.918	8.851	8.989	17.078
100%	25,3%	25,8%	48,9%

U periodu od 30.10.2015. do 30.12.2016. obnovljene su 933 stambene jedinice u svrhu povratka, dok je kroz osigurane projekte u narednom periodu predviđena izgradnja 8.884 stambene jedinice, što je ukupno (izgrađeno i očekuje se izgradnja) 9.817 stambenih jedinica.

Tabela ostvarenih rezultata u periodu od 30.10.2015. do 31.12.2016.

Projekat/entitet	Broj obnovljenih stambenih jedinica	Broj stambenih jedinica planirano/u izgradnji	Ukupno
Vlada R Hrvatske	10	61	71
IPA 2012	179	0	179
OPEC	14	101	115
CEB 2	0	2611	2611
SDF	106	820	926
DPSZ	98	5302	5400
Interventna pomoć	3	0	3
MIRL RS	58	0	58
FMROI	379	0	379
BD BIH	86	0	86
Ukupno:	933	8.859	9.828

Tabela ostvarenih rezultata u obnovi stambenih jedinica za period 2009.-2016.

Procjena broja neobnovljenih stambenih jedinica	Broj obnovljenih stambenih jedinica	Broj stambenih jedinica planirano/u izgradnji	Broj neobnovljenih stambenih jedinica
34.918	9.784	8.859	16.239
100%	28,1%	25, 4%	46,5%

U periodu 2009.-2016. obnovljene su 9.784 stambene jedinice, a u izgradnji je 8.859 stambenih jedinica, što ukupno iznosi 18.679 stambenih jedinica. U odnosu na procjenu broja stambenih jedinica u Revidiranoj strategiji za provođenje Aneksa VII. DMS-a od 34.918 potrebno je obnoviti još 16.239 stambenih jedinica.

U odnosu na Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije o provođenju Aneksa VII. DMS-a iz decembra 2015. godine, ostvaren je napredak u obnovi stambenih jedinica te je za 2,8% povećan broj obnovljenih stambenih jedinica.

U Tabeli 1. Ulaganja po entitetima i općinama u obnovi i rekonstrukciji stambenih jedinica za period 1.1.2009. do 31.12.2016. dat je pregled po općinama/gradovima u odnosu na pokazatelje potreba definiranih u Okvirnom programu povratka izbjeglica i raseljenih osoba u BiH za period 2009.-2014., koji je sastavni dio Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. DMS-a i realiziranih/obnovljenih stambenih jedinica u periodu 2009.-2016. U određenim općinama/gradovima broj obnovljenih stambenih jedinica veći je od iskazanih potreba zato što je Okvirni program povratka rađan kombiniranjem pokazatelja iz Baze podataka o registriranim potencijalnim korisnicima pomoći za obnovu i Baze podataka o raseljenim osobama u BiH, a pokazalo se da su u određenim općinama/gradovima potrebe za obnovom i rekonstrukcijom veće.

Sastavni dio ovog izvještaja je Tabela br 1. Ulaganja po entitetima i općinama u obnovi i rekonstrukciji stambenih jedinica za period 1.1.2009. do 31.12.2016.

Zatvaranju kolektivnih centara i alternativnog smještaja također je u Revidiranoj strategiji za provođenje Aneksa VII. DMS-a poklonjena velika pažnja, te je ovo pitanje ocijenjeno kao jedan od ključnih prioriteta iz dva razloga: radi se o izuzetnom humanitarnom problemu, jer raseljene osobe godinama nakon potpisivanja DMS-a žive u kolektivnim centrima i uglavnom u jako lošim uslovima. Kolektivni centri i alternativni smještaj na teretu su budžeta na svim nivoima vlasti u BiH.

U 2012. godini u BiH bilo je evidentirano 156 kolektivnih centara sa 8.581 korisnikom. Za izradu Studije izvodljivosti za projekat “Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnog smještaja putem osiguranja javnih stambenih rješenja – CEB II” evidentirano je 149 referentnih lokacija (kolektivni centri i alternativni smještaj). Realizacijom navedenog projekta bit će zatvoren 121 kolektivni centar i alternativni smještaj u 45 gradova i općina u BiH.

Ukupna vrijednost projekta je 104 miliona eura od čega je 60 miliona eura kreditno zaduženje, 42,7 miliona eura osiguravaju lokalni nivoi vlasti, uglavnom putem osiguranja zemljišta, infrastrukture, dozvola i slično te 1,3 miliona eura granta koji se realizira putem UNHCR-a. Preostalih 35 referentnih

lokacija (kolektivni i alternativni smještaj) potrebno je riješiti pri realizaciji drugih projekata, i to devet u Republici Srpskoj i 26 u Federaciji BiH.

Projekti obnove i rekonstrukcije stambenih jedinica i druge mjere podrške provođenju Aneksa VII. DMS-a

Iz donatorskih i kreditnih sredstava u toku je realizacija značajnih projekata (RSP, CEB II, OPEC, SRF, IPA 2012, Program Vlade Republike Hrvatske) čiji je cilj obnova i rekonstrukcija stambenih jedinica i druge mjere podrške provođenju Aneksa VII. DMS-a.

Državni projekat stambenog zbrinjavanja (DPSZ) u vezi s Regionalnim stambenim programom

Skupština donatora Fonda RSP odobrila je četiri potprojekta koje je BiH kandidirala u okviru dostupnih sredstava u Fondu Regionalnog stambenog programa, te su s Razvojnou bankom Vijeća Evrope potpisana i četiri sporazuma o grantu koje je BiH ratificirala do kraja 2016. godine, i to: BiH1 (2013.), BiH2 (2013.), BiH3 (2014.) i BiH4 (2015.). Također, odobreno je proširenje potprojekata BiH2 i BiH4 u iznosu od oko 5 miliona KM, tako da ukupan iznos do sada odobrenih donacija iznosi oko 75 miliona KM, što uz domaću kontribuciju od oko 13 miliona KM predstavlja ukupnu vrijednost potprojekata čija je realizacija u toku od oko 88,7 miliona KM. Ovi potprojekti bit će realizirani na području 73 lokalne zajednice u BiH, a njima se rješava oko 36% stambenih potreba BiH koje su predviđene u zajedničkom regionalnom programu BiH, Republike Hrvatske, Republike Srbije i Crne Gore. U okviru tekućih potprojekata bit će obezbijeđena 1.942 stambena rješenja za okvirno 6.250 osoba.

Potprojekti u toku: BiH1, BiH2, BiH3 i BiH4

BiH1- U okviru prvog potprojekta koji obuhvata pomoć u stambenom zbrinjavanju za 170 porodica, nakon dodjele i ugradnje građevinskog materijala za 20 korisničkih domaćinstava, pomoć u obnovi prijeratnih domova po sistemu "ključ u ruke" dobit će 150 porodica. Do kraja 2016. godine useljeno je 100 kuća, a završetak radova na obnovi i izgradnji svih povratničkih kuća iz potprojekta BiH1 očekuje se sredinom 2017. godine.

BiH2- Za drugi potprojekat u okviru kojeg će biti osigurano 780 stambenih rješenja za povratak i reintegraciju ili lokalnu integraciju u BiH, svi korisnici već su odabrani. Pokrenute su tenderske procedure za projektovanje za koje je, u saradnji s općinama povratka, prethodno bilo potrebno riješiti imovinsko-pravne odnose, te osigurati građevinske dozvole. Radovi na izgradnji bit će izvođeni sukcesivno po projektovanju, a najveći dio kuća će se početi graditi u proljeće 2017. godine. Završetak radova i useljenje korisnika iz drugog potprojekta u njihove prijeratne domove planiran je do kraja iste godine.

BiH3- Trećim potprojektom predviđena je izgradnja 20 stambenih zgrada s ukupno 438 stanova. Stanovi će ostati u trajnom vlasništvu lokalnih zajednica koje osiguravaju građevinski opremljeno zemljište i priključke na infrastrukturu i služit će za stambeno zbrinjavanje po modelu socijalnog stanovanja. S obzirom na to da je izražena velika potreba za osiguranjem stambenog zbrinjavanja po

ovom modelu, Skupština donatora odobrila je zahtjev BiH za proširenje potprojekta za još tri zgrade s 74 dodatna stana. Potprojekat se provodi u 19 lokalnih zajednica širom BiH, od kojih po devet u svakom entitetu, kao i u Brčko Distriktu BiH. Radovi na izgradnji osam zgrada su počeli, a preostale zgrade počet će se graditi u proljeće 2017. godine. Izvršena je preSelekcija korisnika, a pravni okvir za izbor krajnjih korisnika koji će teći istovremeno sa izgradnjom stanova operativan je i funkcionalan. Sukcesivno useljavanje svih 512 korisničkih porodica koje će u ovim stanovima pronaći svoj novi dom očekuje se od kraja 2017. do polovine 2018. godine.

BiH4- Četvrtim potprojektom planirana je obnova ili izgradnja 480 porodičnih kuća za oko 1.240 osoba, od čega će se za povratak izbjeglica i raseljenih osoba obnoviti 435 porodičnih kuća, a 45 za lokalnu integraciju interno raseljenih osoba u BiH. Projektovanje za 166 kuća završeno je i uskoro počinju radovi na izgradnji, tako da bi prva grupa korisnika mogla useliti polovinom naredne godine. Izvršena je preSelekcija i preostalih korisnika, a kuće će se graditi sukcesivno po projektovanju. Završetak potprojekta BiH4 očekuje se polovinom 2018. godine.

Odobreni potprojekti u vezi su s realizacijom preporuka iz Revidirane strategije za provoĐenje Aneksa VII. DMS-a vezano za rekonstrukciju stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika te stambenog zbrinjavanja ranjivih kategorija povratnika.

Projekat “Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnog smještaja putem osiguranja javnih stambenih rješenja – CEB II”

U toku 2016. godine projektne aktivnosti započete su u 17 općina na 23 potprojekta. U toku su pripremne aktivnosti za izradu projektno-izvedbene dokumentacije. Dvije općine provele su tenderske procedure za izbor izvoĐača radova i u toku je ugovaranje.

ProvoĐenje projekta u vezi je s realizacijom preporuke iz Revidirane strategije za provoĐenje Aneksa VII. DMS-a vezano za zatvaranje kolektivnih centara i rješavanje pitanja alternativnog smještaja raseljenih osoba i povratnika.

Projekat obnove stambenog fonda – OPEC

Do sada su ukupno završene 342 stambene jedinice (FBiH i RS) a u toku je sanacija/izgradnja još 14 stambenih jedinica u Brčko Distriktu BiH što će u konačnici iznositi ukupno 376 stambenih jedinica. Prema informacijama Fonda za povratak BiH, od ukupno 7 miliona američkih dolara (12 miliona KM) do sada je uplaćeno devet tranši kredita, do sada je ukupno ugovoreno 9.603.259,54 KM, a utrošeno 7.873.252,28 KM. Projekat su završila dva realizatora, a u toku su aktivnosti u Brčko Distriktu BiH na obnovi 30 stambenih jedinica.

S obzirom na to da su napravljene uštede na ovom projektu, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica (FMROI) i Ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica Republike Srpske (MIRLRS) počeli su aktivnosti na nastavku realizacije ovog projekta. Planira se sanacija/izgradnja dodatne 71 stambene jedinice. Zaključno s ovim izvještajem, FMROI je počeo aktivnosti na izradi projektne dokumentacije, a MIRLRS je odabrao izvoĐača radova i u toku je ugovaranje dodatnog broja (36 stambenih jedinica)

ukupne vrijednosti od oko 1,2 mil. KM. Analizirajući dosadašnju realizaciju projekta OPEC i stepen njegove završenosti, može se konstatirati da je cilj projekta postignut.

Izvođenje projekta je u vezi s realizacijom preporuka iz Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. DMS-a vezano za rekonstrukciju stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika.

Projekat obnove stambenih jedinica izbjeglih osoba koji se finansira kreditnim sredstvima Saudijskog fonda za razvoj-SFD

Do sada su završena 73 objekta (realizator FMROI). U toku je izgradnja dodatnih 109 stambenih jedinica. Završeno je oko 80% radova. MIRLRS i Brčko Distrikt BiH još uvijek provode pripremljene aktivnosti (ugovaranje) te se izgradnja većine objekata očekuje početkom naredne godine. Na području na kojem je realizator MIRLRS do sada su odabrani izvođači radova za 98 stambenih jedinica. Očekuje se zaključivanje ugovora i uvođenje izvođača u posao. U Brčko Distriktu BiH do sada je odobran izvođač radova za 23 stambene jedinice. Očekuje se zaključivanje ugovora i uvođenje izvođača u posao. Po ovom projektu je do sada ukupno ugovoreno oko 4.651.546,19 KM. Prema informacijama iz Fonda za povratak BiH, do sada su obrađene aplikacije i upućene u Saudijski fond na plaćanje u ukupnom iznosu od 3.127.269,73 KM.

Izvođenje projekta je u vezi s realizacijom preporuka iz Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. DMS-a vezano za rekonstrukciju stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika.

IPA PROJEKAT – Provođenje Aneksa VII. „Podrška trajnim rješenjima predviđenim u Revidiranoj strategiji za provođenje Aneksa VII. DMS-a“

Projekat je završen 31.12.2016., a proveden je u 10 općina, i to: Bijeljina, Bosanski Petrovac, Derventa, Foča, Gradiška, Maglaj, Mostar, Prijedor, Tivnice i Brčko Distrikt BiH. Završene su sljedeće aktivnosti: izgrađeno je ili rekonstruirano 179 stambenih jedinica za interno raseljena lica ili povratnike s priključcima na javnu infrastrukturu. Pružene su osnovne i posebne usluge za 600 ugrožene djece i porodica. Osigurana je psihosocijalna pomoć u kući za 165 starijih osoba. Podržane su 762 osobe za ekonomsku održivost, a 223 korisnika su obučena i podržana da se uključe u lance vrijednosti. Besplatnu pravnu pomoć dobila je 631 osoba, a njih 9.439 dobilo je pravnu asistenciju i u drugim dijelovima BiH. Analizirajući realizaciju projekta i završene aktivnosti, može se konstatirati da je cilj projekta postignut.

Izvođenje projekta je u vezi s realizacijom preporuka iz Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. DMS-a vezano za rekonstrukciju stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika i unapređenje na polju održivosti i reintegracije povratnika.

Program pomoći Vlade Republike Hrvatske za podršku povratku Hrvata iz R Hrvatske u BiH

Realizacija je u toku, do sada je obnovljeno 95 stambenih jedinica, a u toku je sanacija/izgradnja još dodatnih 30 objekata. Predviđena je obnova još 41 stambene jedinice naredne godine.

Izvođenje projekta je u vezi s realizacijom preporuka iz Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. DMS-a vezano za rekonstrukciju stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika.

2. Završetak procesa povrata imovine i stanarskih prava izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika

Što se tiče sudskih postupaka u vezi s povratom imovine i stanarskih prava, Sud BiH je 26. 10. 2016. informirao Ministarstvo da je zaprimljeno ukupno 246 tužbi protiv Komisije za imovinske zahtjeve raseljenih osoba i izbjeglica BiH. Prema dostavljenim informacijama Suda BiH, svi predmeti završeni su odbijanjem, odnosno odbacivanjem ili u manjem broju uvažavanjem tužbi.

Prema podacima iz baze podataka Suda BiH, još je samo jedan predmet po zahtjevu za preispitivanje sudske odluke Upravnog vijeća Suda BiH. Prilikom rješavanja ovih predmeta, Sud BiH primjenjivao je odluku Evropskog suda za ljudska prava, koja je donesena u predmetu Tihomir Aleksić protiv BiH, apelacija broj 38233/05.

3. Elektrifikacija povratničkih naselja i pojedinačnih stambenih jedinica povratnika

Za projekte elektrifikacije stambenih jedinica raseljenih osoba i povratnika, u periodu od 2009. do 2016. godine, uloženo je 14.899.122 KM za 79 općina u BiH za oko 2.200 korisnika/stambenih jedinica.

U 2015. godini su iz sredstava za 2012. i 2013. godinu Odlukom Komisije za izbjeglice i raseljene osobe BiH izabrani prioritetni projektni lokaliteti za projekte elektrifikacije stambenih jedinica i raseljenih osoba u ukupnom iznosu od 1.400.000,00 KM (20 projektnih općina, 47 projektnih lokacija, na osnovu provedenog poziva općinama, kada je evidentirano preko 1.800 obnovljenih stambenih jedinica koje je neophodno priključiti na elektromrežu). Prema projektnim prijedlozima općina, realizacijom pomenute odluke na elektromrežu bit će priključeno 260 obnovljenih stambenih jedinica povratnika i raseljenih osoba. Projekat elektrifikacije završen je u jednoj projektnoj općini, omogućeno je priključenje na obnovljenu elektromrežu za ukupno dvije stambene jedinice povratnika, u ostalim općinama u toku su aktivnosti na izvođenju ugovorenih radova, potpisivanju ugovora te provođenju tenderskih procedura.

U toku 2016. godine (septembar – oktobar) Ministarstvo je raspisalo javni poziv općinama/gradovima u BiH za dostavu projektnih prijedloga u svrhu elektrifikacije stambenih jedinica povratnika i raseljenih osoba, na koji se prijavilo ukupno 46 općina/gradova. Predviđena sredstva su iz 2015. godine i iznose 675.000 KM. U toku su aktivnosti na odabiru prioritetnih projekata.

Ministarstvo je tokom 2016. godine pokrenulo aktivnosti na potpisivanju Memoranduma o razumijevanju i saradnji u elektrifikaciji objekata/lokacija povratka, s nadležnim elektrodistribucijama u BiH i resornim entiteskim ministarstvima, jer je Memorandum iz 2008. godine prestao da važi. Navedenim dokumentom definira se nastavak saradnje, kao i doprinos i odgovornosti nadležnih elektrodistributivnih preduzeća u provođenju zajedničkih projekata elektrifikacije povratničkih lokacija. Memorandum je potpisan u septembru 2016. godine.

4. Rekonstrukcija infrastrukture u mjestima od interesa za povratak izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika

Strateškim preporukama zatraženo je prioritarno osiguranje sredstava za sanaciju komunalne i socijalne infrastrukture za potrebe osoba koje su se već vratile u svoje obnovljene stambene jedinice. Trebalo je uspostaviti bazu podataka o stanju infrastrukture na teritoriji BiH za potrebe potencijalnih korisnika pomoći – povratnika, donijeti kriterije za odabir prioriternih lokaliteta povratka (posebno pritom imati u vidu siromašnije općine) u kojima je potrebno sanirati infrastrukturne objekte, na osnovu kojih bi se na transparentan način, putem javnih konkursa, odabrali i izvodili projekti. Zatraženo je da Ministarstvo, u skladu sa svojom koordinirajućom ulogom, objedinjuje sve zahtjeve i informacije značajne za obnovu putne, vodovodne i kanalizacione mreže, kao i potrebe za obnovom objekata socijalne infrastrukture i dr.

Ministarstvo je u izvještajnom periodu vodilo aktivnosti na utvrđivanju potreba u obnovi komunalne i socijalne infrastrukture za potrebe povratnika i raseljenih osoba, kao i na unapređanju procesa dodjele pomoći putem javnih poziva ovim kategorijama korisnika u BiH.

U međuvremenu je za obnovu komunalne i socijalne infrastrukture Komisija za izbjeglice i raseljene osobe BiH u periodu 2009.-2016. iz sredstava Fonda za povratak BiH ukupno odobrila 28,5 miliona KM u 113 općina u BiH.

Iz budžeta Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica za pomoć kroz projekte održivosti raseljenih osoba i povratnika u 2015. godini uloženo je 17.364.300 KM, dok je iz budžeta Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske za pomoć kroz projekte održivosti raseljenih lica i povratnika u 2015. godini uloženo oko 1.644.750 KM.

U toku 2016. godine realiziran je 351 projekat pomoći u obnovi komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima gdje žive raseljene osobe i povratnici.

Sastavni dio ovog Izvještaja je Tabela br. 2 - Ulaganja po općinama: projekti elektrifikacije, komunalne i socijalne infrastrukture.

5. Zdravstvena zaštita raseljenih osoba i povratnika

Identificirani problemi iz oblasti zdravstvene zaštite u Revidirnoj strategiji BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a su: visoka stopa zdravstveno neosiguranih osoba u BiH, povratnika i raseljenih osoba; neujednačeni propisi iz oblasti zdravstvene zaštite; strah od gubitka stečenih prava u mjestima raseljenja; teškoće u primjeni Sporazuma o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranih osoba na teritoriji BiH, van područja entiteta odnosno Brčko Distrikta BiH kojem osigurane osobe pripadaju; trajanje statusa povratnika; obavezno zdravstveno osiguranje za djecu bez obzira na status roditelja; ostvarivanje zdravstvene zaštite neosiguranih osoba starijih od 65 godina; rokovi za prijavljivanje na zavod za zapošljavanje putem kojeg se ostvaruje zdravstvena zaštita; nedovoljna informiranost povratničke i raseljeničke populacije o načinu ostvarivanja zdravstvene zaštite.

Preporuke i prijedlozi mjera za unapređenje stanja iz oblasti zdravstvene zaštite kroz Revidiranu strategiju BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a su:

pokretanje inicijative Ministarstva civilnih poslova BiH za izmjene i dopune Sporazuma o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranih osoba na teritoriji BiH, izvan područja entiteta, odnosno Brčko Distrikta BiH kojem osigurane osobe pripadaju, a u vezi s pristupom zdravstvenoj zaštiti raseljenih osoba i povratnika; ujednačavanje trajanja povratničkog statusa; osiguravanje rješenja kojima će djeca imati status osigurane osobe bez obzira na status njihovih roditelja; osiguravanje zdravstvene zaštite djeci tokom osnovnog, srednjeg i redovnog studiranja; osiguravanje zdravstvene zaštite osobama starijim od 65 godina; prijave na zavode za zapošljavanje bez rokova što je osnova za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba; omogućavanje raseljenim osobama/povratnicima da se nesmetano uključe u sistem zdravstvenog osiguranja nakon prestanka statusa.

Realizacija preporuka i mjera za unapređenje stanja iz oblasti zdravstvene zaštite identificiranih u Revidiranoj strategiji za provođenje Aneksa VII. DMS-a u nadležnosti je Republike Srpske, deset kantona u Federaciji BiH i Brčko Distrikta BiH. S ciljem prikaza stanja u ovoj oblasti tokom 2016. godine, relevantne informacije zatražene su od nadležnih vlasti u oblasti zdravstvene zaštite oba entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske navelo je da je, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju Republike Srpske, propisano da je osiguranik izbjegla i raseljena osoba i povratnik, ako nije osigurano po drugom osnovu. Zakonom o poreskom postupku i Zakonom o doprinosima Republike Srpske određeno je da je Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske obveznik podnošenja prijave i uplate doprinosa za navedeni osnov osiguranja. Zakonom nije propisan osnov osiguranja koji bi bio vezan za starosnu dob osobe. Postoji osnov za obuhvatanje svih osoba iz pomenute kategorije bez obzira na njihovu starosnu dob, čime se omogućava i pravo na zdravstvenu zaštitu. Sticanjem svojstva osigurane osobe, izbjeglice, raseljene osobe i povratnici imaju ista prava kao i ostali osiguranici Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske. Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske utvrđuje status osigurane osobe na osnovu podnesene prijave zakonskog obveznika u Jedinostveni sistem koji vodi Poreska uprava Republike Srpske dok utvrđivanje statusa izbjeglice i raseljene osobe i povratnika nije u nadležnosti Fonda zdravstvenog osiguranja.

Vlada Federacije BiH omogućila je povratnicima u Republiku Srpsku zdravstvenu zaštitu primjenom Odluke o ostvarivanju prava iz bolničke zdravstvene zaštite povratnika iz Federacije BiH u Republiku Srpsku u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH. Ova odluka revidirana je i poboljšana na bazi prethodnih iskustava. Međutim, ovo rješenje je privremenog karaktera. Preduslov za unapređenje zdravstvene zaštite kod reintegriranja povratnika jeste usaglašavanje propisa, odnosno donošenje sistemskih zakonskih rješenja za raseljene osobe da imaju status osigurane osobe i nakon što izgube taj status, odnosno vrata se u predratno mjesto prebivališta.

Odjeljenje za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko Distrikta BiH navodi da se, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju u Brčko Distriktu BiH, osoba može zdravstveno osigurati, ali da je potrebno da prethodno ispunjava osnovni uslov, a to je da ima prebivalište u Brčko Distriktu BiH.

Tokom 2016. godine nisu postignuti značajniji pomaci u realizaciji Revidirane strategije BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a, odnosno preporuka za unapređenje stanja u oblasti zdravstvene

zaštite povratnika. S tim u vezi, Koordinacioni tim za praćenje provođenja prava iz Aneksa VII. DMS-a, koji djeluje na ministarskom nivou, zaključio je da se prva njegova aktivnost usmjeri na ostvarivanje prava na zdravstvenu i socijalnu zaštitu izbjeglica iz BiH, raseljenih osoba u BiH i povratnika.

Sporazum o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranih osoba na teritoriji BiH, van područja entiteta, odnosno Brčko Distrikta BiH, a kojim bi se bolje regulirala oblast zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja posebno ugroženih grupa stanovništva kao što su izbjeglice i raseljene osobe nije izmijenjen i dopunjen. Polazeći od pretpostavke da bi pravo na zdravstveno osiguranje trebalo biti jednako za sve građane BiH, Sporazumom bi trebalo definirati minimalne standarde i listu osnovnih zdravstvenih usluga koje se mogu prenositi između različitih sistema zdravstvenog osiguranja, te u okviru zdravstvene zaštite definirati prenosiva prava u okviru 12 fondova zdravstvene zaštite u BiH.

Ministarstvo civilnih poslova BiH pokrenulo je inicijativu za izmjene i dopune ovog sporazuma.

6. Socijalna i penzijsko-invalidska zaštita raseljenih osoba i povratnika

Identificirani problemi iz oblasti socijalne zaštite i penzijsko-invalidske zaštite u Revidiranoj strategiji BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a su: neujednačenost međuentitetskih propisa u BiH; onemogućavanje ostvarivanja prava na socijalnu zaštitu po istom osnovu i u istim iznosima za sve građane BiH s refleksijom na raseljene osobe i povratnike; nepostojanje zakonskog okvira koji definiira minimum socijalne zaštite za svakog građanina BiH; neujednačen odnos prema povratnicima u smislu ostvarivanja prava iz socijalne zaštite; nedostatak finansijskih sredstava za socijalna davanja; sporost u rješavanju zahtjeva za prava iz socijalne zaštite u mjestima povratka; dužina prebivališta u mjestima povratka koja je uslov za socijalna primanja; rastuće siromaštvo u populaciji raseljenih osoba i povratnika i sve veća socijalna isključenost; potreba za izmjenama i dopunama Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u provođenju penzijskog i invalidskog osiguranja na jedinstvenom pravnom i ekonomskom prostoru BiH, a kako bi se izbjegla diskriminacija u visini iznosa penzija.

Preporuke i prijedlozi mjera za unapređenje stanja u oblasti socijalne i penzijsko-invalidske zaštite u Revidiranoj strategiji BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a su: pokretanje inicijative za zakonsko utvrđivanje minimuma socijalne zaštite i socijalne pomoći za ugrožene grupe u stanju socijalne potrebe; usklađivanje zakona na nivou entiteta i Brčko Distrikta BiH iz oblasti socijalne zaštite; izmjene i dopune Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u provođenju penzijskog i invalidskog osiguranja na jedinstvenom pravnom i ekonomskom prostoru BiH; uspostavljanje mehanizma evidencije povratnika; omogućavanje zadržavanja prethodno ostvarenih prava do harmonizacije propisa iz oblasti socijalne zaštite; pojednostavljenje procedure dodjele jednokratne novčane pomoći i povećanje izdvajanja za projekte održivog povratka na svim nivoima koji bi ciljano sadržavali stavku za socijalne potrebe povratnika.

Realizacija preporuka i mjera za unapređenje stanja iz oblasti socijalne i penzijsko-invalidske zaštite identificiranih u Revidiranoj strategiji za provođenje Aneksa VII. DMS-a u nadležnosti je entiteta Republika Srpska, deset kantona u Federaciji BiH i Brčko Distrikta BiH. S ciljem prikaza stanja u ovoj oblasti tokom 2016. godine, relevantne informacije zatražene su od pomenutih nadležnih institucija, a

dostavili su ih Federalno ministarstvo za rad i socijalnu politiku kao i Odjeljenje za zdravstvo Vlade Brčko Distrikta BiH.

Prema izvještaju Odjeljenja za zdravstvo Vlade Brčko Distrikta BiH, socijalna zaštita veće se za status „građanina Distrikta“. Sredstva za realizaciju prava iz oblasti socijalne zaštite su dovoljna, nema kašnjenja u isplati novčanih naznaka uplaćenih utivaocima prava iz oblasti socijalne zaštite, niti sporosti u rješavanju zahtjeva za utvrđivanje prava. Dužina prebivališta u Brčko Distriktu BiH nije eliminatoran faktor.

U odnosu na Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a za 2015. godinu, i u ovoj oblasti nisu postignuti značajniji pomaci.

Još uvijek nisu utvrđeni finansijski minimumi i maksimumi u ostvarivanju prava propisanih entitetskim i kantonalnim zakonima u oblasti socijalne zaštite, postoje kašnjenja u isplati socijalnih davanja, prisutno je i dalje nepoštivanje prava iz socijalne zaštite koja su propisana entitetskim zakonima i različit tretman građana u entitetima.

Do danas nije pokrenuta inicijativa o jednakim standardima za prijenos prava između entiteta i kantona kao ni inicijativa za usklađivanje zakona na nivou entiteta, kantona i Brčko Distrikta BiH.

Ne postoje zvanične evidencije o osobama koje su preživjele ratne traume što je prepreka ostvarivanju prava iz ove oblasti (žene žrtve rata i bivši logoraši).

I dalje je prisutan negativan trend u pogledu pristupu pravima iz socijalne zaštite najugroženijih kategorija zbog finansijskih problema, posebno u pogledu pristupa jednokratnoj pomoći, proširenim pravima i socijalnim uslugama koje su finansijski zahtjevne.

Pomak u odnosu na prethodno izvještavanje je da je Vlada Federacije BiH pokrenula usvajanje novog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

7. Ostvarivanje prava na obrazovanje raseljenih osoba i povratnika

Identificirani problemi iz oblasti obrazovanja u Revidiranoj strategiji BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a su: nedostatak volje u lokalnim zajednicama da se štite, poštuju i ostvaruju ljudska prava povratnika; nedovršen proces usklađivanja državnih i entitetskih, odnosno kantonalnih zakona i podzakonskih akata iz oblasti obrazovanja; problem u nazivima škola, školskim simbolima i školskim manifestacijama; politizacija obrazovanja koja je i dalje prisutna; nastavni planovi i programi podijeljeni i definirani na nacionalnim osnovama; udžbenici iz nacionalne grupe predmeta, različita praksa u izučavanju nacionalne grupe predmeta; prisustvo diskriminacije i segregacije učenika; praksa prijevoza učenika u jednonacionalne škole izvan njihovog upisnog područja; složene i neujednačene procedure priznavanja stranih školskih dokumenata; ekonomske teškoće koje utiču na dostupnost obrazovanja za djecu povratnika i raseljenih osoba.

Preporuke i prijedlozi mjera za unapređenje stanja iz oblasti obrazovanja u Revidiranoj strategiji BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a su: dosljedno provođenje Privremenog sporazuma o zadovoljavanju posebnih potreba i prava povratnika, kako bi se zaštitila djeca povratnika i kako oblast obrazovanja ne bi bila kočnica povratku raseljenih i izbjeglih osoba i njihove djece; nastavak rada Odbora za koordinaciju Privremenog sporazuma na uspostavi harmoniziranog i redovnog mehanizma kontrole u obrazovnom sistemu; dosljedna primjena Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju; preispitivanje i utvrđivanje novih kriterija o nazivima škola, školskih simbola i školskih manifestacija; osmišljavanje i izrada okvirnih ciljeva i zajedničkih standarda za nastavne planove i programe; promoviranje i razvijanje tolerancije u svim školama s ciljem prihvatanja i razumijevanja „drugačijeg i različitog“; uspostavljanje lakšeg pristupa obrazovanju za socijalno ugrožene i osobe u ekonomski nepovoljnom položaju.

Realizacija preporuka i mjera za unapređenje stanja iz oblasti obrazovanja, identifikiranih u Revidiranoj strategiji za provođenje Aneksa VII. DMS-a u nadležnosti je entiteta Republika Srpska, deset kantona u Federaciji BiH i Brčko Distrikta BiH. S ciljem prikaza stanja u ovoj oblasti tokom 2016. godine, relevantne informacije zatražene su od pomenutih nadležnih obrazovnih vlasti, s tim da su ih dostavili: Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, te ministarstva obrazovanja Unsko-sanskog, Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Hercegovačko-neretvanskog kantona i Kantona Sarajevo.

Prema tvrdnji **Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske**, zakoni Republike Srpske u oblasti obrazovanja usklađeni su s okvirnim zakonima i međunarodnim dokumentima u oblasti obrazovanja i ljudskih prava, i nijedan zakon ne sadrži diskriminirajuće odredbe. U 2016. godini nastavljena je praksa: djelovanja područnih škola za razrednu nastavu u udaljenim i izoliranim mjestima za djecu povratnika, primjene Kriterija o nazivima škola, školskim simbolima i školskim manifestacijama, izučavanja nacionalne grupe predmeta, osiguranja besplatnih udžbenika za sve učenike prvog i drugog razreda osnovne škole, osiguranja besplatnog prijevoza za sve učenike osnovnih škola u Republici Srpskoj kojima je škola udaljena od mjesta stanovanja četiri ili više kilometara, s tim da i dalje nema prakse prijevoza učenika u jednonacionalne škole izvan njihovog upisnog područja. Kako tvrde iz nadležnog ministarstva, u školama Republike Srpske nema segregacije. Udžbenici iz nacionalnih predmeta u Republici Srpskoj ne potiču segregaciju, ali se trenutno vode aktivnosti na unapređenju udžbenika, ali ne na način kako je navedeno u Revidiranoj strategiji. U Republici Srpskoj pitanje priznavanja stranih školskih dokumenata uspješno je riješeno zakonima i podzakonskim aktima.

Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona prati provođenje svih zakona, za koje se tvrdi da su usklađeni s okvirnim zakonima na nivou BiH, i podzakonskih akata za čije je provođenje nadležno, te se redovno u kontaktima s odgojno-obrazovnim ustanovama naglašava značaj izvršavanja svih propisa, a posebno onih koji se odnose na prava djece i zabranu segregacije i diskriminacije. Također, kontinuirano, u partnerstvu s organizacijama nevladinog sektora, organiziraju se programi obuka menadžmenta škola i nastavnika vezani za poštivanje i promociju dječijih prava i zabranu svakog oblika diskriminacije. U budžetu Unsko-sanskog kantona izdvajaju se sredstva za podsticanje poboljšanja procesa obrazovanja za svu djecu uključujući: sredstva za prijevoz svih učenika osnovnih škola koji do škole putuju više od pet kilometara, sredstva za zdravstveno osiguranje svih učenika i redovnih studenata koji nemaju zdravstveno osiguranje po nekoj drugoj osnovi i grant pojedincima-učenicima i studentima iz kojeg se finansiraju potrebe učenika i studenata iz socijalno

ugroženih grupa, nezavisno od njihove nacionalne ili bilo koje druge pripadnosti i statusa. Škole u Unskog-sanskom kantonu kroz različite projekte s vladinim i nevladinim sektorom osiguravaju dodatnu podršku za djecu kojoj je takva vrsta podrške potrebna, uključujući i djecu povratnike (nabavka školskog pribora, ućina, odlasci na izlete i ekskurzije i sl.). Privremeni sporazum o zadovoljavanju posebnih potreba i prava povratnika provodi se na području Unsko-sanskog kantona, a na osnovu Pravilnika o kriterijima o školskim nazivima i simbolima i organizaciji školskih manifestacija izmijenjeni su nazivi svih odgojno-obrazovnih ustanova za koje je utvrđeno da nisu u skladu s kriterijima. Privremeni sporazum primjenjuje se i u dijelu koji se odnosi na izučavanje nacionalne grupe predmeta, u svim školama u kojima su roditelji iskazali interes i dostavili zahtjeve školama za izučavanje nacionalne grupe predmeta, posebno u općinama Bosanski Petrovac i Bosanska Krupa. Pravo na pohađanje vjeronauke takođ se ostvaruje na osnovu iskazanog interesa ućenika.

Na području **Tuzlanskog kantona** doneseni su Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju i Zakon o srednjem obrazovanju i odgoju koji su, prema tvrdnji resornog ministarstva, u potpunosti usklađeni s Okvirnim zakonom o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH. Povratnićka populacija u Tuzlanskom kantonu uključena je u redovan obrazovni proces i obrazuje se pod jednakim uslovima kao i domicilna populacija. Nazivi škola i školski simboli nemaju obilježja vezana za posljednji rat, taćnije najveći broj škola nosi nazive po mjestu u kojem se nalazi, a jedan manji broj škola nosi nazive bosanskohercegovaćkih knjićevnika (Meša Selimović, Hasan Kikić, Ivan Goran Kovaćić itd.). Prema tvrdnji **Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, na području Tuzlanskog kantona** nema segregacije ućenika po bilo kojoj osnovi, te nije evidentirana diskriminacija ućenika. Takođ, na ovom području osiguran je prijevoz za ućenike koji stanuju dalje od četiri kilometra i nema slućajeva prijevoza ućenika u jednonacionalne škole izvan njihovog upisnog područja. Osim navedenog, nadlećno Ministarstvo obrazovanja osigurava besplatne udćbenike za ućenike iz socijalno ugroženih porodica. Što se tiće priznavanja stranih školskih dokumenata, u Tuzlanskom kantonu procedure za priznavanje su jednostavne, a ućenici osnovnih i srednjih škola koji se uključuju u redovan obrazovni proces ne snose nikakve troškove priznavanja dokumenata.

Na osnovu zakonskih propisa usvojenih za sve nivoe obrazovanja na području **Zenićko-dobojskog kantona**, kao doprinos zašćiti i ostvarivanju ljudskih prava – prava na obrazovanje doneseno je niz podzakonskih akata, a jedan od njih je Pravilnik o prihvatljivim školskim simbolima, nazivima i obilježjima koji se u cijelosti primjenjuje. Doneseni su adekvatni nastavni planovi i programi, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, a koji su zasnovani na Zajednićkoj jezgri i svim pravnim pretpostavkama o punoj jednakopravnosti na nastavu na maternjem jeziku za sve konstitutivne narode – građane Kantona. **Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zenićko-dobojskog kantona**, u saradnji s Federalnim ministarstvom obrazovanja i nauke i Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica i u tekućoj školskoj 2016./2017. godini, provodi instruktivnu nastavu za djecu-ućenike iz povratnićke populacije u naselju Vrbanjci – Kotor Varoš, jer kako tvrde, nadlećno ministarstvo Republike Srpske ponovo nije dalo mogućnost za obavezno i besplatno obrazovanje ućenika većinske povratnićke populacije na maternjem jeziku.

U **Kantonu Sarajevo** u velikoj mjeri otklonjene su pravne prepreke za poštivanje, zaštitu i ostvarivanje ljudskih prava povratnika, naročito njihovih ekonomskih i socijalnih prava, mišljenja su u Prosvjetno-pedagoškom zavodu **Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade**. U zakone Kantona Sarajevo o osnovnom i srednjem obrazovanju, prema tvrdnji pomenutog zavoda, ugrađene su odredbe Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH. Svi povratnici u Kanton Sarajevo uključuju se u redovno obrazovanje na svim nivoima, s obzirom na to da obrazovne vlasti do najveće moguće mjere provode potpisane sporazume iz oblasti ostvarivanja prava na obrazovanje. Nacionalna grupa predmeta u Kantonu Sarajevo izučava se u skladu s važećim zakonima, odnosno svim učenicima je omogućeno sistemsko izučavanje nacionalne grupe predmeta ukoliko su za to učenici i roditelji iskazali interes. Primjer je i naziv nastavnog predmeta Bosanski/Hrvatski/Srpski jezik i književnost. U udžbenicima iz nacionalne grupe predmeta ne potiče se segregacija. Učenici imaju pravo i mogućnost izučavati kulturu sva tri naroda i nacionalnih manjina, bez tendencije da se ističe bilo čija ugroženost u odnosu na ostale. Nepoznati su slučajevi diskriminacije i segregacije po bilo kojem osnovu u Kantonu Sarajevo, u kojem nema jednonacionalnih škola. S ciljem poboljšanja procesa obrazovanja za svu djecu na području Kantona Sarajevo osiguran je besplatan prijevoz učenicima koji do škole putuju više od dva kilometra, obezbjeđuju se besplatni udžbenici za djecu u stanju socijalne potrebe, dok općine na svojim područjima kontinuirano nalaze mogućnosti za pružanje pomoći učenicima iz ugroženih kategorija.

Prema mišljenju **Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona**, pored problema identificiranih u Revidiranoj strategiji za provođenje Aneksa VII. DMS-a, potrebno je intenzivirati pristup rješavanju i primjeni preporuka za unapređenje stanja u oblasti obrazovanja, rada i zapošljavanja povratnika. Također je potrebno obratiti posebnu pažnju na sljedeće prioritete:

- Poštujući odredbe Ustava BiH, potrebno je omogućiti učenicima-povratnicima na cijeloj teritoriji BiH da pedagoška evidencija (uvjerenja, svjedočanstva, Đačke knjižice i drugo) bude napisana i usaglašena na jezicima konstitutivnih naroda kojima pripadaju (bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik).
- Nastavne planove i programe potrebno je definirati na bazi Zajedničke jezgre i ishoda učenja. Na prostoru Hercegovačko-neretvanskog kantona trenutno se realizira projekat u vezi s primjenom inovativnih metoda nastave kroz Zajedničku jezgru nastavnih planova i programa za bosanski, hrvatski i srpski jezik definiranu na ishodima učenja. Nakon serije obuka tokom 2016. godine, inicijalna grupa od 99 profesionalaca bit će osposobljena za daljnju diseminaciju stečenih znanja i vještina na preko 750 kolega/kolegica u ustanovama u kojima rade. Predviđase da će preko 6 400 djece predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta imati koristi od projektne intervencije u smislu unapređenja kvaliteta odgojno-obrazovnog procesa.
- S ciljem pružanja pomoći povratnicima u pogledu dostupnosti informacija o procedurama prijave na biro za zapošljavanje, kako bi ostvarili prava na zdravstveno osiguranje i druge beneficije, potrebno je formirati mobilne timove u okviru zavoda za zapošljavanje.

Shodno navedenom, izuzev u područjima gdje su pokrenute aktivnosti na razvoju nastavnih planova i programa na bazi Zajedničke jezgre i ishoda učenja, može se konstatirati da tokom 2016. godine nisu

postignuti značajniji pomaci u realizaciji Revidirane strategije BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a, odnosno preporuka za unapređenje stanja u oblasti obrazovanja povratnika.

Primjenom Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa definirane na ishodima učenja trebala bi se izvršiti revizija i unapređenje postojećih nastavnih planova i programa, a njihovim provođenjem doprinijeti eliminiranju svih oblika diskriminacije i segregacije u školama u BiH.

8. Pravo na rad i zapošljavanje raseljenih osoba i povratnika

Identificirani problemi iz oblasti rada i zapošljavanja u Revidiranoj strategiji BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a bili su: spori oporavak privrede; nedovršen proces tranzicije; prisustvo diskriminacije; uskraćenost pristupa tržištu rada za povratničku populaciju; nedostajanje programa kvalifikacije, prekvalifikacije, dokvalifikacije radno sposobne snage iz povratničke populacije i loše ekonomsko stanje.

Preporuke i prijedlozi mjera za unapređenje stanja iz oblasti rada i zapošljavanja u Revidiranoj strategiji BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a su: poštivanje Odluke Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda BiH kroz zapošljavanje povratnika u organima vlasti, institucijama, upravama i javnim poduzećima u kojima je država većinski vlasnik s ciljem postizanja principa u skladu s popisom domaćinstava iz 1991. godine; donošenje i provođenje neophodnih provedbenih propisa kako bi se ispoštovale i osigurale ustavne i zakonske odredbe o pristupu pravu na zapošljavanje bez diskriminacije; uvođenje mjera za zapošljavanje; osiguravanje podsticaja privrednicima koji zapošljavaju povratnike i raseljene osobe; osiguravanje prekvalifikacije, dokvalifikacije i samozapošljavanja; osiguranje sredstava nadležnim zavodima za sufinansiranje plaća ili doprinosa u određenom periodu za raseljene osobe i povratnike; osiguranje donatorskih sredstava za finansiranje projekata mikrokreditiranja, bespovratne pomoći za započinjanje radnih djelatnosti kao i procjene stručnog osposobljavanja i prekvalifikacije; osiguranje mjere za poboljšanje stanja u domenu ostvarivanja prava na rad i zapošljavanje povratnika i raseljenih osoba.

Realizacija preporuka i mjera za unapređenje stanja iz oblasti rada i zapošljavanja identifikiranih u Revidiranoj strategiji za provođenje Aneksa VII. DMS-a u nadležnosti je entiteta Republika Srpska, deset kantona u Federaciji BiH i Brčko Distrikta BiH. S ciljem prikaza stanja u ovoj oblasti tokom 2016. godine, relevantne informacije zatražene su od pomenutih nadležnih institucija, s tim da su ih dostavili Agencija za rad i zapošljavanje BiH i Ministarstvo boračko-invalidske zaštite RS-a.

U odnosu na Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a za 2016. godinu, i u ovoj oblasti nisu postignuti značajniji pomaci.

Potrebno je dosljedno provoditi Odluku Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda BiH kroz zapošljavanje povratnika u organima vlasti, institucijama, upravama i javnim preduzećima u kojima je država većinski vlasnik s ciljem postizanja principa u skladu s popisom domaćinstava iz 1991. godine.

U zakonskim propisima kojima su utvrđeni načini zapošljavanja državnih službenika na državnom i entitetskom nivou navodi se da je jedan od ciljeva zapošljavanja etnička zastupljenost na osnovu posljednjeg popisa stanovništva na državnom nivou, popisa iz 1991. godine u Federaciji BiH, posljednjeg popisa stanovništva u Republici Srpskoj i strukture stanovništva u Brčko Distriktu BiH.

U BiH je evidentna visoka stopa nezaposlenosti i ne postoji mehanizam na nivou BiH koji bi odgovorio zadovoljenju potreba radnosposobnog stanovništva u BiH, a time i povratnika i raseljenih osoba. Evidentan je veliki broj radnih migracija, i to posebno iz povratničke populacije u zemlje Evropske unije radi ostvarivanja prava na rad i egzistenciju, a prema podacima kojima raspolaže nevladin sektor.

Nije osiguran jednak pristup tržištu rada u BiH za povratnike, raseljene osobe i izbjeglice.

9. Sigurnost raseljenih osoba i povratnika i deminiranje područja povratka

Realizacija preporuka i mjera za unapređenje stanja iz oblasti sigurnosti i deminiranja identifikiranih u Revidiranoj strategiji za provođenje Aneksa VII. DMS-a u nadležnosti je Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva civilnih poslova BiH, entiteta Republika Srpska, deset kantona u Federaciji BiH i Brčko Distrikta BiH. S ciljem prikaza stanja u ovoj oblasti tokom 2016. godine, relevantne informacije koristili smo iz izvještaja Misije Organizacije za sigurnost i saradnju u Evropi u BiH.

U ovoj oblasti, a prema podacima s terena, uočeno je da krivična djela na štetu „manjinskih“ povratnika ne bivaju procesuirana shodno odredbama krivičnih zakona (kao izazivanje vjerske i nacionalne mržnje, odnosno sprečavanje povratka), ne istražuju se i ne obrađuju sa aspekta njihove stvarne prijetnje. Ovakva djela označavaju se kao „izolirani incidenti“, iako njihova stvarna pozadina može biti usmjerena na sprečavanje povratka, pa bi se, s obzirom na namjeru, trebala tretirati prioritarno. Još uvijek nije urađena analiza i baza podataka o broju i načinu izvršenja ovih krivičnih djela (koja se često označavaju kao prekršaji), pa se ne može govoriti o sistematičnom i koordiniranom pristupu u borbi protiv ove vrste djela.

Nedostaje sistematičnosti u pristupu borbi protiv krivičnih djela izazivanja vjerske i nacionalne mržnje, djela protiv opće i lične sigurnosti i sigurnosti imovine.

Neadekvatna je multietnička zastupljenost zaposlenih u policijskim strukturama na cijeloj teritoriji BiH, što utiče na sigurnost povratnika.

Djela usmjerena protiv opće i lične sigurnosti te sigurnosti imovine povratnici ne prijavljuju. Uočeno je da djela koja se prijave ne budu brzo procesuirana. Počinioci ne budu privedeni pravdi, te se ovakvim djelima daje manji značaj i tretiraju se kao prekršaji, čime se umanjuje njihov značaj i opasnost za povratnike.

Prema podacima koje je prikupila Misija OSCE-a u BiH, kroz program praćenja rada nadležnih organa od 1. 1. do 31. 10. 2016. policiji su prijavljena 132 potencijalna incidenta motivirana predrasudama. I u 2016. godini nastavlja se trend uočen prethodnih godina da su najčešće žrtve ovih incidenata u BiH

pripadnici tri najveće etničke grupe (konstitutivni narodi) u BiH u područjima u kojima su manjina ili njihova imovina i objekti koji su povezani s ovim grupama. Podaci ukazuju na to da se predrasuda u 92% slučajeva manifestirala kroz etničku, odnosno vjersku pripadnost oštećenog.

Prema podacima Centra za uklanjanje mina u BiH, trenutno minski sumnjiva površina u BiH obuhvata 1.145 km² ili 2, 3% u odnosu na ukupnu površinu BiH.

Od ukupnog broja ugroženih zajednica 1.369 zajednica je kontaminirano minama, dok je 60 zajednica kontaminirano kasetnom municijom (od čega 31 zajednica ima kombiniranu kontaminiranost minama i kasetnom municijom).

U bazi podataka Centra za uklanjanje mina u BiH (BHMACH) trenutno je registrirano 19.205 zapisnika minskih polja što predstavlja oko 60% od njihovog ukupnog broja.

10. Pravo na naknadu štete raseljenim osobama, izbjeglicama i povratnicima

Nakon usvajanja Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. DMS-a tokom 2010. godine pa do danas Ministarstvu se obratilo oko 6.300 podnosilaca sa zahtjevima za naknadu štete za imovinu.

U skladu s programskim zadatkom, Ministarstvo je bilo obavezno do kraja 2016. godine izraditi izmjene ili dopune Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim licima u BiH.

Do danas, u praksi, određeni oblik uglavnom prirodne kompenzacije/restitucije kao naknade štete, osiguran je kroz rekonstrukciju prijetne imovine izbjeglica i raseljenih osoba. U ovoj oblasti se u narednom periodu treba posvetiti posebna pažnja ako se želi potpuno riješiti izbjegličko/raseljeničko pitanje.

Na osnovu člana 13. Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim licima u BiH, izbjeglice iz BiH i raseljene osobe u BiH imaju pravo na povrat imovine koja im je oduzeta tokom neprijateljstava od 30. aprila 1991. godine kao i na naknadu za bilo koju imovinu koja im se ne može vratiti. Nadoknadu za imovinu mogu slobodno izraženom voljom tražiti izbjeglice i raseljene osobe od nadležnih organa entiteta.

III. FINANSIRANJE PRAVA IZ ANEKSA VII. DMS-a

Ukupni troškovi realiziranja Revidirane strategije za provođenje Aneksa VII. DMS-a samo za potrebe obnove stambenih jedinica povratnika i osnovne - prateće infrastrukture u Okvirnom programu povratka izbjeglica i raseljenih lica za period 2009.-2014. procijenjeni su na 1.210.551.000 KM.

S ciljem realiziranja strateških ciljeva iz Revidirane strategije BiH za provođenje Aneksa VII. DMS-a, od procijenjenog iznosa od 1,21 milijardi KM za potrebe obnove stambenog fonda i prateće infrastrukture, od 2009. do 2015., ukupno su osigurana sredstva u iznosu od oko 777 mil. KM iz kreditnih i donatorskih sredstava, sredstava udruženih u Fond za povratak BiH i budžetskih sredstava entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Prema podacima Fonda za povratak BiH, nadležnih entitetskih ministarstava i Brčko Distrikta BiH, za obnovu i rekonstrukciju stambenih jedinica i projekte održivosti u toku 2015. i 2016. godine ugovoreno je ukupno 61.546.421 KM, kako slijedi:

Budžet	2015. godina (KM)	Obnova i rekonstrukcija stambenih jedinica	Projekti održivosti	2016. godina (KM)
Udružena sredstva u Fond za povratak BiH	2.250.000	0	2.250.000	2.125.000
Federacija BiH	22.964.300	5.600.000	17.364.300	23.000.000
Republika Srpska	4.844.148	3.199.398	1.644.750	4.425.000
Brčko Distrikt BiH	965.441	824.001	141.440	972.532
Ukupno	31.023.889	9.623.399	21.400.490	30.522.532

Udružena sredstva na nivou BiH za period 2015.-2016.

Sporazumima o udruživanju u Fond za povratak BiH za finansiranje prava iz Aneksa VII. DMS-a za period 2015.-2016. udruženo je 4.375.000 KM, od čega je uplaćeno 2.250.000 KM i ugovoreno 2.125.000 KM (sredstva su udružili: Ministarstvo, Federalno ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica BiH, Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske i Vlada Brčko Distrikta BiH).

Kad su u pitanju projekti koji se finansiraju iz udruženih sredstava, prema podacima Fonda za povratak BiH, od 134.569.658 KM raspoređenih na projekte u periodu 2008.-2015., za plaćanje ugovorenih obaveza utrošeno je 129.403.931 KM, **od čega je u periodu od 1.1. do 31.12.2016. utrošeno 1.043.021 KM** (Informacija Fonda za povratak BiH o planiranim i utrošenim sredstvima za realizaciju projekata obnove i povratka broj 02-50-2-527-3/16, od 19.1.2017., i Informacija Fonda za povratak BiH o stanju sredstava na podračunima Fonda za povratak BiH na dan 31.12.2016., broj 02-50-2-527-4/16, od 28. 4. 2017. - u prilogu).

Budžetska sredstva Federacija BiH za 2016. godinu

Za 2016. godinu iz budžeta Federacije BiH izdvojeno je **23.000.000 KM**, koje su raspoređene za sljedeće transfere:

- za raseljene osobe i povratnike – 16.500.000 KM
- za razvoj održivosti povratka u RS-u – 3.000.000 KM
- za zajedničke međuentitetske i općinske projekte s nevladinim organizacijama 2.000.000 KM
- podrška provođenju održivog povratka izbjeglica i prognanih osoba s područja regije Srebrenica – 1.500.000 KM

U Aneksu budžeta Federacije BiH za 2016. godinu za projekte koji se finansiraju iz budžeta FBiH odobreno je 141.700 KM za realizaciju Projekta CEB II - Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnih smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja.

Budžetska sredstva Republike Srpske za 2016. godinu

U 2016. godini iz budžeta Republike Srpske za potrebe provođenja Aneksa VII. DMS-a izdvojeno je ukupno **7.918.000 KM** za sljedeće namjene:

- Namjenska izdvajanja za rješavanje problema izbjeglica i raseljenih lica – 1.800.000 KM
- Namjenska izdvajanja za rješavanje problema interno raseljenih lica – 628.000 KM
- Namjenska izdvajanja za finansiranje povratka u Republiku Srpsku – 3.700.000 KM
- Namjenska izdvajanja za finansiranje povratka u Federaciju BiH – 1.580.000 KM
- Namjenska izdvajanja za zdravstveno osiguranje izbjeglica, raseljenih lica i povratnika – 150.000 KM
- Tekući grantovi organizacijama i udruženjima – 60.000 KM

Budžetska sredstva Vlade Brčko Distrikta BiH za 2016. godinu

U 2016. godini iz budžeta Brčko Distrikta BiH za potrebe provođenja Aneksa VII. DMS-a izdvojeno je ukupno **997.532 KM** kroz programe obnove stambenih jedinica u svrhu povratka i stambenog zbrinjavanja raseljenih lica koja se žele integrirati na nivou lokalne zajednice Vlade Brčko Distrikta BiH za sljedeće namjene:

- Program obnove individualnih stambenih objekata raseljenih lica i povratnika na području Brčko Distrikta BiH – sredstva u iznosu od 575.181 KM
- Program za stambeno zbrinjavanje NSP-a, naknada za uništene stanove – sredstva u iznosu od 233.050 KM
- Program za stambeno zbrinjavanje raseljenih lica koja se žele integrirati na nivou lokalne zajednice - sredstva u iznosu od 149.369 KM
- Projekat priključenja na elektromrežu i vodovod za stambene objekte koji su prošli program obnove individualnih stambenih objekata – sredstva u iznosu od 593,25 KM
- Udružena sredstva u 2016. godini 25.000 KM

TABELA 1 - ULAGANJA PO ENTITETIMA I OPŠTINAMA U OBNOVI I REKONSTRUKCIJI STAMBENIH JEDINICA ZA PERIOD 1.1.2009. GODINE DO 31.10.2016. GODINE

PROJEKTI po godinama			Razlika između planiranog i realiz. broja st. jedinica	Ukupno obnovljeno st. jedinica (ZP09 i ZP010 po CEB-u, ZP09, ZP10, Vlada RH, OPEC, MIRL RS, BD)	2016. godina										2017-2020.godina							Ukupno obnovljeno+ planirano st. jed.	Opštine				
					Projekt Vlade RH 2016	IPA-2012	OPEC - st.jedinice 2016	CEB 2	SDF 2016	DPSZ 2016	Interventna sredstva 2016	Sredstva MIRL RS 2016	Sredstva FMROI 2016	Sredstva Distrikta Brčko 2016	Ukupno obnovljeno st. jedinica	Projekt Vlade RH 2017 planirano	OPEC	CEB 2	SDF	DPSZ	Sredstva MIRL RS			Sredstva FMROI	Sredstva Brčko Distrikta	Ukupno planirano u narednom periodu	
Br	Opštine	Planirano st.jedinica (prema Rev. strategiji) 2008 - 2014			obnovlj. st. jed.	obnovlj. st. Jed.	Opec obnovlj. st. jed.	Odobreno (KM)	obnovlj. st. jed.	obnovlj. st. jed.	obnovlj. st. jed.	Obnova st.jedinica	Obnova st.jedinica	rekonstr. i sanacija st.jed. u Distriktu Brčko		Projekt Vlade RH 2017 planirano	OPEC	CEB 2	SDF	DPSZ	Sredstva MIRL RS	Sredstva FMROI	Sredstva Brčko Distrikta				
1	Banovići	162	161	1											0										0	0	Banovići
2	Banja Luka	105	-48	153					4			1	3		8	5	10		7	70					92	100	Banja Luka
3	Berkovići	29	-19	48									2		2					14					14	16	Berkovići
4	Bihać	379	352	27									3		3			38	7						45	48	Bihać
5	Bijeljina	176	-63	239		20						3	24		47					37					57	104	Bijeljina
6	Bileća	14	-1	15											0					15					15	15	Bileća
7	Bosanska Krupa	493	456	37									2		2				5						5	7	Bosanska Krupa
8	Bosanski Petrovac	417	329	88		17			7				12		36				13	25					38	74	Bosanski Petrovac
9	Bosansko Grahovo	662	508	154									2		2				28	50					78	80	Bosansko Grahovo
10	Bratunac	1188	991	197						1		3	5		9		6	50	15						71	80	Bratunac
11	Breza	46	45	1											0										0	0	Breza
12	Brčko distrikt	558	-980	1.538		25	14		25				27	86	177	6	30	286	34	8					364	541	Brčko distrikt
13	Brod	886	752	134								4	1		5	1	1		8	44					54	59	Brod
14	Bugojno	385	351	34					13						13				1	15					16	29	Bugojno
15	Busovača	126	76	50									2		2					18					18	20	Busovača
16	Bužim	7	7	0											0										0	0	Bužim
17	Cazin	13	-3	16									2		2										0	2	Cazin
18	Centar-Sarajevo	145	145	0											0					11					11	11	Centar-Sarajevo
19	Čajniče	311	247	64					12				3		15				3						3	18	Čajniče
20	Čapljina	383	297	86									4		4				12						12	16	Čapljina
21	Čelić	57	51	6											0			18							18	18	Čelić
22	Čelinac	24	1	23									2		2					2					2	4	Čelinac
23	Derventa	801	660	141		13						2	2		17		2	15	18	115					150	167	Derventa
24	Doboj	737	357	380									10		10		3	184	4	24					215	225	Doboj
25	Doboj Istok	2	-30	32											0										0	0	Doboj Istok
26	Doboj Jug	5	-17	22											0										0	0	Doboj Jug
27	Dobretići	100	76	24					4						4										0	4	Dobretići
28	Domaljevac - Šamac	42	41	1					3						3				2	4					6	9	Domaljevac - Šamac
29	Donji Vakuf	575	516	59	1				5						6			15	0						15	21	Donji Vakuf

PROJEKTI po godinama			Razlika između planiranog i realiz. broja st. jedinica	Ukupno obnovljeno st. jedinica (ZP09 i ZP010 po CEB-u, ZP09, ZP10, Vlada RH, OPEC, MIRL RS, BD)	Projekt Vlade RH 2016	IPA-2012	OPEC - st.jedinice 2016	CEB 2	SDF 2016	DPSZ 2016	Interventna sredstva 2016	Sredstva MIRL RS 2016	Sredstva FMROI 2016	Sredstva Distrikta Brčko 2016	Ukupno obnovljeno st. jedinica	Projekt Vlade RH, OPEC, CEB 2, SDF, DPSZ							Ukupno planirano u narednom periodu	Ukupno obnovljeno+ planirano st. jed.	Opštine						
Br	Opštine	Planirano st.jedinica (prema Rev. strategiji) 2008 - 2014														obnovlj. st. jed.	obnovlj. st. Jed.	Opec obnovlj. st. jed.	Odobren o (KM)	obnovlj. st. jed.	obnovlj. st. jed.	obnovlj. st. jed.				Obnova st.jedinica	Obnova st.jedinica	rekonstr. i sanacija st.jed. u Distriktu Brčko	Projekt Vlade RH 2017 planirano	OPEC	CEB 2
66	Krupa na Uni	9	6	3											0								0	0	Krupa na Uni						
67	Kupres FBiH	154	93	61									2		2	1							31	33	Kupres FBiH						
68	Kupres RS	38	31	7											0								0	0	Kupres RS						
69	Laktaši	10	-4	14											0								1	1	Laktaši						
70	Livno	280	245	35											0	5							12	17	Livno						
71	Lopare	174	149	25									3		3								5	22	Lopare						
72	Lukavac	698	662	36									5		5								60	65	Lukavac						
73	Ljubinje	25	6	19									2		2								0	2	Ljubinje						
74	Ljubuški	12	4	8											0								0	0	Ljubuški						
75	Maglaj	749	667	82		10							13		23	8							15	9	20	Maglaj					
76	Milići	136	93	43									3		3								5	5	10	Milići					
77	Modriča	120	37	83									3		3	1							36	5	9	Modriča					
78	Mostar	1190	864	326		20							22		42	9							48	43	100	54	142	Mostar			
79	Mrkonjić Grad	360	326	34									2	1	3								5			5	8	Mrkonjić Grad			
80	Neum	15	12	3											0								0	0		0	0	Neum			
81	Nevesinje	51	-28	79									3		3								10			10	13	Nevesinje			
82	Novi Grad	193	111	82									3		3								1			25	29	Novi Grad			
83	Novi Grad-Sarajevo	212	188	24											0	4							7			11	11	Novi Grad-Sarajevo			
84	Novi Travnik	362	289	73					13						13								0	22		22	35	Novi Travnik			
85	Novo Goratde	173	110	63						10					15												0	15	Novo Goratde		
86	Novo Sarajevo	355	340	15											0												8	8	Novo Sarajevo		
87	Odtak	261	165	96									2		2												11	38	Odtak		
88	Olovo	313	242	71						8					8												5	16	Olovo		
89	Orašje	35	10	25											0												3	51	Orašje		
90	Osmaci	181	160	21											7												5		12	Osmaci	
91	Oštra Luka	8	-2	10											0													0	0	Oštra Luka	
92	Pale	62	48	14											1												9		10	Pale	
93	Pale-Prača	77	55	22											2												10	5	6	Pale-Prača	
94	Pelagićevo	219	134	85									1	3	4												1	10	1	Pelagićevo	
95	Petrovo	2	2	0											0														0	0	Petrovo
96	Posušje	1	1	0											0														0	0	Posušje
97	Prijedor	366	44	322		26				5			5	23	59												2	20	89	Prijedor	
98	Prnjavor	49	34	15									1	3	4												5		9	Prnjavor	
99	Prozor-Rama	217	182	35											3													12	10	25	Prozor-Rama
100	Ravno	165	135	30											0													13		13	Ravno
101	Ribnik	68	53	15											0													9		9	Ribnik

PROJEKTI po godinama			Razlika između planiranog i realiz. broja st. jedinica	Ukupno obnovljeno st. jedinica (ZP09 i ZP10 po CEB-u, ZP09, ZP10, Vlada RH, OPEC, MIRL RS, BD)	Projekt Vlade RH 2016	IPA-2012	OPEC - st.jedinice 2016	CEB 2	SDF 2016	DPSZ 2016	Interventna sredstva 2016	Sredstva MIRL RS 2016	Sredstva FMROI 2016	Sredstva Distrikta Brčko 2016	Ukupno obnovljeno st. jedinica	Projekt Vlade RH, OPEC, CEB 2,SDF, DPSZ							Ukupno planirano u narednom periodu	Ukupno obnovljeno+ planirano st. jed.	Opštine			
Br	Opštine	Planirano st.jedinica (prema Rev. strategiji) 2008 - 2014			obnovlj. st. jed.	obnovlj. st. Jed.	Opec obnovlj. st. jed.	Odobreno (KM)	obnovlj. st. jed.	obnovlj. st. jed.	obnovlj. st. jed.	Obnova st.jedinica	Obnova st.jedinica	rekonstr. i sanacija st.jed. u Distriktu Brčko	Projekt Vlade RH 2017 planirano	OPEC	CEB 2	SDF	DPSZ	Sredstva MIRL RS	Sredstva FMROI	Sredstva Brčko Distrikta						
SVEGA:			34918		8.851	10	179	14	0	106	98	3	58	379	86	933	61	101	2.611	820	1.843	3.459	0	0	0	8.895	9.828	

Napomena: U periodu od 2017-2020. godine, po projektu DPSZ BiH je planirano da se uradi 1843 stambene jedinice. Broj stambenih jedinica po opštinama je poznat za ukupno 1317 stambenih jedinica. Za 526 stambenih jedinica raspored korisnika po opštinama nije utvrđen.

Opštine	Realizovano u periodu 2009 - 2015. godina (ZPE09, ZPE10, UNDP/ MLJPI BiH elektrifikacija područja sa potvrđenim povratkom)	Realizacija u toku 2016. godine "ZPE 12-13"	ZP09OP	ZP10OP	ZP13OP	ZP14OP	UKUPNO Projekata MLJPI (1+2+3+4)	ZP09OP	ZP10OP	ZP13OP	ZP14OP	UKUPNO Projekata MLJPI (6+7+8+9)	Sredstva FMROI (2016. god.)	Sredstva MIRL RS (2016. god.)	Sredstva Brčko distrikt (2016. god.)	UKUPNO Projekata FMROI MIRL RS Brčko distrikt (11+12+13)	Opštine
	ukupno omogućeno priključenje na elekto mrežu st. jedinica	u toku je implementacija - priključenje st. jed.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
			Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj reaBroj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	
42	Hadžići	0					0										Hadžići
43	Han Pijesak	7	2				2				1	1	1				Han Pijesak
44	Ilidža	0				2	4						1				Ilidža
45	Ilijaš	0			1	1	4						1	1			Ilijaš
46	Istočna Ilidža	0				2	18										Istočna Ilidža
47	Istočni Drvar	0					0										Istočni Drvar
48	Istočni Mostar						1										Istočni Mostar
49	Istočni Stari Grad	24					3										Istočni Stari Grad
50	Istočno Novo Sarajevo	6			4	1	8				1	1					Istočno Novo Sarajevo
51	Jablanica	0				2	2						1				Jablanica
52	Jajce	0			2		7						2				Jajce
53	Jezero	0					1										Jezero
54	Kakanj	6					10						1				Kakanj
55	Kalesija	0				1	5						6	1			Kalesija
56	Kalinovik	25			2	1	4										Kalinovik
57	Kiseljak	0				3	4						3				Kiseljak
58	Kladanj	0				1	3						1				Kladanj
59	Ključ	7			2		2						3	3			Ključ
60	Kneževo	0					1										Kneževo
61	Konjic	0			1	1	9						4				Konjic
62	Kostajnica	90					0						1				Kostajnica
63	Kotor Varoš	10				1	3							6			Kotor Varoš

Opštine	Realizovano u periodu 2009 - 2015. godina (ZPE09, ZPE10, UNDP/ MLJPI BiH elektrifikacija područja sa potvrđenim povratkom)	Realizacija u toku 2016. godine "ZPE 12-13"	ZP09OP	ZP10OP	ZP13OP	ZP14OP	UKUPNO Projekata MLJPI (1+2+3+4)	ZP09OP	ZP10OP	ZP13OP	ZP14OP	UKUPNO Projekata MLJPI (6+7+8+9)	Sredstva FMROI (2016. god.)	Sredstva MIRL RS (2016. god.)	Sredstva Brčko distrikt (2016. god.)	UKUPNO Projekata FMROI MIRL RS Brčko distrikt (11+12+13)	Opštine
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
			Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj reaBroj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	
87	Odžak	0					5			1		1	2				Odžak
88	Olovo	5				2	8						2	1			Olovo
89	Orašje	0			1		3						4				Orašje
90	Osmaci	0	12			2	7						4	1			Osmaci
91	Oštra Luka	0			1		2							2			Oštra Luka
92	Pale	0				1	8										Pale
93	Pale-Prača	48	0				1										Pale-Prača
94	Pelagićevo	27	10		2	1	3						2	3			Pelagićevo
95	Petrovo	0					0										Petrovo
96	Posušje	0					0										Posušje
97	Prijedor	0					15						2	5			Prijedor
98	Prnjavor	0			1		1						1	1			Prnjavor
99	Prozor-Rama	0				1	9										Prozor-Rama
100	Ravno	21	2			1	4							2			Ravno
101	Ribnik	0			1		1										Ribnik
102	Rogatica	106	23			3	4						3	1			Rogatica
103	Rudo	28	19			2	4						2				Rudo
104	Sanski Most	54				4	5						1	3			Sanski Most
105	Sapna	0					0						1				Sapna
106	Sokolac	8	3			6	10						1				Sokolac
107	Srbac	0					0										Srbac
108	Srebrenica	26	3			4	8						4	2			Srebrenica
109	Srebrenik	0					0						2				Srebrenik

Opštine	Realizovano u periodu 2009 - 2015. godina (ZPE09, ZPE10, UNDP/ MLJPI BiH elektrifikacija područja sa potvrđenim povratkom)	Realizacija u toku 2016. godine "ZPE 12-13"	ZP09OP	ZP10OP	ZP13OP	ZP14OP	UKUPNO Projekata MLJPI (1+2+3+4)	ZP09OP	ZP10OP	ZP13OP	ZP14OP	UKUPNO Projekata MLJPI (6+7+8+9)	Sredstva FMROI (2016. god.)	Sredstva MIRL RS (2016. god.)	Sredstva Brčko distrikt (2016. god.)	UKUPNO Projekata FMROI MIRL RS Brčko distrikt (11+12+13)	Opštine
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
			Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj reabroj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	
110	Stari Grad-Sarajevo	0					2						2				Stari Grad-Sarajevo
111	Stolac	8			1		5										Stolac
112	Šamac	29					2							2			Šamac
113	Šekovići	0					0										Šekovići
114	Šipovo	24				3	3						1	1			Šipovo
115	Široki Brijeg	0					0										Široki Brijeg
116	Teočak	0					0						1				Teočak
117	Teslić	18			2	1	9						5	2			Teslić
118	Tešanj	0					1										Tešanj
119	Travnik	0			3	5	17						3	1			Travnik
120	Trebinje	0					2						1				Trebinje
121	Trnovo FBiH	15				1	3										Trnovo FBiH
122	Trnovo RS	18					0										Trnovo RS
123	Tomislav grad	0				1	3						1				Tomislavgrad
124	Tuzla	10					0						1				Tuzla
125	Ugljevik	0					1						3	1			Ugljevik
126	Usora	0			3		4										Usora
127	Vareš	1			2		8				1	1	2				Vareš
128	Velika Kladuša	0					0										Velika Kladuša
129	Visoko	0					0										Visoko
130	Višegrad	69	48				8						1				Višegrad
131	Vitez	0				2	3						1				Vitez
132	Vlasenica	14			1		2						4				Vlasenica

Opštine	Realizovano u periodu 2009 - 2015. godina (ZPE09, ZPE10, UNDP/ MLJPI BiH elektrifikacija područja sa potvrđenim povratkom)	Realizacija u toku 2016. godine "ZPE 12-13"	ZP09OP	ZP10OP	ZP13OP	ZP14OP	UKUPNO Projekata MLJPI (1+2+3+4)	ZP09OP	ZP10OP	ZP13OP	ZP14OP	UKUPNO Projekata MLJPI (6+7+8+9)	Sredstva FMROI (2016. god.)	Sredstva MIRL RS (2016. god.)	Sredstva Brčko distrikt (2016. god.)	UKUPNO Projekata FMROI MIRL RS Brčko distrikt (11+12+13)	Opštine
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
			Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj reabroj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	
133	Vogošća-Sarajevo	0				1											Vogošća-Sarajevo
134	Vukosavlje	0				3							1				Vukosavlje
135	Zavidovići	0			1	4							5				Zavidovići
136	Zenica	0		1		1							1				Zenica
137	Zvornik	28			2	16			1	2		3	15	3			Zvornik
138	Tepeče	0				3				1	3	4	4				Tepeče
139	Trvinice	0				0							3				Trvinice
SVEGA:		1872	280	116	311	92	73	592	0	0	5	18	23	214	112	2	

U toku je realizacija preostalog Projekta u Stocu	U toku je realizacija preostalog Projekta u Brčkom	U toku je realizacija preostalih Projekata u Bihaću, Modriči i Čapljini	U toku je realizacija preostalih Projekata u Bijeljini, Palama, Stocu 2 i Modriči
---	--	---	---

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Fond za povratak

Фонд за повратак

Bosnia & Herzegovina
The Return Fund

BOSNA I HERCEGOVINA

Broj:02-50-2-527-3/16
Sarajevo; 19.01.2017.godine

20-01-2017

1008-41-6-183-1/17-1

BOSNA I HERCEGOVINA

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH

Konsultativna radna grupa za provođenje Revidovane strategije za provedbu Aneksa VII DMS

PREDMET: Dostava informacije o planiranim i utrošenim sredstvima za realizaciju projekta obnove i povratka

U prilogu vam dostavljamo informaciju o planiranim i utrošenim sredstvima za realizaciju odobrenih projekata obnove i povratka koji se finansiraju iz udruženih sredstava, kao i informaciju o planiranim i utrošenim sredstvima za projekte koji se finansiraju iz kreditnih i donatorskih sredstava.

Kad su u pitanju projekti koji se finansiraju iz udruženih sredstava, od 134.569.658,46 KM raspoređenih na projekte u periodu 2008.-2015.godina, za plaćanje ugovorenih obaveza utrošeno je 129.403.931,85 KM, od čega je u periodu 01.01.-31.12.2016.godine utrošeno 1.043.021,27 KM.

Pregled projekata odobrenih u periodu 2008.-2015.godina, koji su finansirani iz udruženih sredstava, dat je narednoj tabeli.

RB	Projekat	Raspoređena sredstva na projekat	Utrošena sredstva	Utrošeno u periodu 01.01.-31.12.2016.g.
1	2	3	4	5
1	Obnova ind.st.jedinica 2008.	21.567.339,06	21.566.155,37	15.001,69
2	Raspuštanje kolektivnih centara 2008.	4.511.813,48	4.511.813,47	
3	Kondominijum 2008	7.830.000,00	7.828.921,05	
4	Održivi povratak 2008	5.250.000,00	5.244.141,05	
5	Elektrifikacija 2008	3.870.337,11	3.865.845,52	
6	Interventna pomoć 2008	1.474.935,74	1.474.935,74	
7	Obnova ind.st.jedinica 2009.	16.945.545,00	16.944.372,60	
8	Raspuštanje kolektivnih centara 2009.	4.859.250,00	4.847.187,84	
9	Kondominijum 2009	3.842.509,65	3.768.327,76	
10	Održivi povratak 2009	8.382.327,44	8.304.993,56	
11	Elektrifikacija 2009	4.759.508,39	4.717.703,91	
12	Interventna pomoć 2009	3.051.588,98	3.051.588,98	
13	JAKEŠ 09	200.000,00	200.000,00	
14	NVO 09	290.750,00	290.000,00	
15	Obnova ind.st.jedinica 2010.	13.400.000,00	13.394.034,10	26.598,73
16	Raspuštanje kolektivnih centara 2010.	3.854.140,79	3.854.140,34	
17	Kondominijum 2010	1.505.129,49	1.473.713,15	
18	Održivi povratak 2010	13.458.662,19	13.116.300,47	
19	Elektrifikacija 2010	5.012.821,14	4.995.482,74	
20	Komplementarni projekti(PDV)	500.000,00	0,00	
21	Udruživanje sredstava sa vladinim i nevladinim organizacijama	800.000,00	800.000,00	
22	Elektrifikacija 2013	1.400.000,00	79.194,80	79.194,80
23	Održivi povratak 2013	2.828.000,00	2.672.773,03	260.184,82
24	Interventna pomoć 2013	125.000,00	59.742,99	29.000,00
25	Održivi povratak 2014	2.600.000,00	2.342.563,38	633.041,23
26	Održivi povratak 2015	1.575.000,00	0,00	
27	Elektrifikacija 2015	675.000,00	0,00	
28	UKUPNO 2008.-2015.	134.569.658,46	129.408.931,85	1.043.021,27

Pored projekata koji se finansiraju iz udruženih sredstava, Fond je zadužen i za finansijsku realizaciju projekata koji se finansiraju iz kreditnih i donatorskih sredstava, i to sljedećih projekata:

- Projekat stambene obnove iz kreditnih sredstava OPEC fonda za međunarodni razvoj
- Projekat obnove stambenih jedinica iz sredstava Saudijskog fonda za razvoj
- Projekat zatvaranja kolektivnih centara i alternativnog smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja - CEB 2
- Državni stambeni projekat koji se finansira iz donatorskih sredstava

Pregled planiranih i utrošenih sredstava za ove projekte je dat u tabeli koja slijedi, uz napomenu da finansijska realizacija projekta CEB 2 još uvijek nije počela, kao i da utrošena sredstva u projektu SAF predstavljaju iznos prosljeđen na plaćanje MFT-u od strane Fonda za povratak.

Projekat	Planirana sredstva	Utrošena sredstva			Utrošena sredstva u periodu 01.01.2016.-31.12.2016.		
		Iznos bez PDV-a	PDV	Ukupno	Iznos bez PDV-a	PDV	Ukupno
OPEC	7.000.000 USD	8.014.882,18	1.362.529,97	9.377.412,15	151.942,13	25.830,16	177.772,29
SAF	56.250.000 saudijskih rijala (oko 15.000.000 USD)	3.127.269,73	531.635,85	3.658.905,58	3.094.932,98	526.138,61	3.621.071,59
RSP	cca 101.000.000 Evra	4.659.773,10	0,00	4.659.773,10	4.089.442,85	0,00	4.089.442,85
UKUPNO		15.801.925,01	1.894.165,82	17.696.090,83	7.336.317,96	551.968,77	7.888.286,73

Napominjemo da za PDV plaćen u okviru realizacije projekata OPEC i SAF, Fond za povratak je podnosi zahtjeve za povrat PDV-a, i isti se, u skladu sa rješenjima Uprave za indirektno oporezivanje BiH, vraća na podračun Fonda.

S poštovanjem,

d. direktora:
Drs. Nebojša Švraka

Bosna i Hercegovina**Босна и Херцеговина****Fond za povratak****Фонд за повратак****Bosnia & Herzegovina
The Return Fund**Broj:02-50-2-527-4/16
Sarajevo; 28.04.2017.godine**BOSNA I HERCEGOVINA**

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH

Konsultativna radna grupa za provođenje Revidovane strategije za provedbu Aneksa VII DMS

PREDMET: Dostava informacije o stanju sredstava na podračunima Fonda za povratak BiH na dan 31.12.2016.godine

Na dan 31.12.2016.godine, raspoloživa udružena sredstva na podračunima Fonda za povratak iznose 5.199.859 KM. Ova sredstva se prenose u 2017. godinu i namijenjena su nastavak realizacije odobrenih projekata obnove i povratka.

Dio raspoloživih sredstva u iznosu od 4.525.305 KM namijenjen je :

- za dovršetak realizacije odobrenih projekata iz 2009., 2010. i 2012./2013.godine sredstva u iznosu od 1.775.305 KM,
- za projekte Održivi povratak-obnova komunalne i socijalne infrastrukture u 2015.godini i Elektrifikacija 2015 sredstva u iznosu od 2.250.000 KM (obezbjeđena sporazumom o udruživanju u 2015. godini).
- za plaćanje PDV-a, u projektima u kojima je osiguran povrat PDV-a na račun Fonda za povratak, sredstva u iznosu od 500.000KM.

Dio raspoloživih sredstva u iznosu od 674.554 KM predstavlja sredstva preostala nakon završetka realizacije ugovora u projektima odobrenim za period 2004.-2015.godina.

Ova sredstva su nastala su kao razlika između odobrenih i utrošenih sredstava po pojedinačnim projektima (manje ugovoreno u odnosu na planirano , obračun penala za kašnjenje i sl.).

Pregled preostalih sredstava po pojedinačnim projektima dat je u koloni 6 tabele koja se nalazi u prilogu.

S poštovanjem,

V.d. direktora:
dr/sci. Nebojša Švraka

RB	Projekat	Raspoređena sredstva na projekat	Uplaćena sredstva (plaćeno za dospijele odgovorne obaveze)	Razemljena sredstva za odgovorne plaćene preostale odgovorne obaveze	Preostala (neuplaćena) sredstva
1	2	3	4	5	6=3-4-5
1	Obnova ind.st.jedinica 2004	10.159.631,55	10.159.631,55		0,00
2	Projekat SUTRA	10.000.000,00	10.000.000,00		0,00
3	CEB I	23.646.640,00	23.615.246,30		31.393,70
4	Obnova ind.st.jedinica 2006	7.363.646,11	7.363.646,11		0,00
5	Kondominijum 2006	500.000,00	500.000,00		0,00
6	Obnova ind.st.jedinica 2007	4.156.408,86	4.153.670,73		2.738,13
7	Obnova ind.st.jedinica 2008.	21.567.339,06	21.566.155,37		1.183,69
8	Raspuštanje kolektivnih centara 2008.	4.511.813,48	4.511.813,47		0,01
9	Kondominijum 2008	7.830.000,00	7.828.921,05		1.078,95
10	Održivi povratak 2008	5.250.000,00	5.244.141,05		5.858,95
11	Elektrifikacija 2008	3.870.337,11	3.865.845,52		4.491,59
12	Interventna pomoć 2008	1.474.935,74	1.474.935,74		0,00
13	Obnova ind.st.jedinica 2009	16.945.545,00	16.944.372,60		1.172,40
14	Raspuštanje kolektivnih centara 2009.	4.859.250,00	4.847.187,84		12.062,16
15	Kondominijum 2009	3.842.509,65	3.768.327,76		74.181,89
16	Održivi povratak 2009	8.382.327,44	8.304.993,56	7.875,57	69.458,31
17	Elektrifikacija 2009	4.759.508,39	4.717.703,91		41.804,48
18	Interventna pomoć 2009	3.051.588,98	3.051.588,98		0,00
19	JAKEŠ 09	200.000,00	200.000,00		0,00
20	NVO 09	290.750,00	290.000,00		750,00
21	Obnova ind.st.jedinica 2010	13.400.000,00	13.394.034,10		5.965,90
22	Raspuštanje kolektivnih centara 2010.	3.854.140,79	3.854.140,34		0,45
23	Kondominijum 2010	1.505.129,49	1.473.713,15	702,00	30.714,34
24	Održivi povratak 2010	13.458.662,19	13.116.300,47	212.000,00	130.361,72
25	Elektrifikacija 2010	5.012.821,14	4.995.482,74	1.695,04	15.643,36
26	UKUPNO 2004-2010.	179.892.984,98	179.241.852,34	222.272,61	428.860,03
27	Komplementarni projekti(PDV)	500.000,00	0,00	500.000,00	
28	Udruživanje sredstava	800.000,00	800.000,00	0,00	
29	Elektrifikacija 2013	1.400.000,00	79.194,80	1.320.805,20	
30	Održivi povratak 2013	2.828.000,00	2.672.773,03	30.000,00	125.226,97
31	Interventna pomoć 2013	125.000,00	59.742,99	65.257,01	0,00
32	Održivi povratak 2014	2.600.000,00	2.342.563,38	136.969,57	120.467,05
33	Održivi povratak 2015	1.575.000,00	0,00	1.575.000,00	
34	Elektrifikacija 2015	675.000,00	0,00	675.000,00	
35	UKUPNO 2013.-2015.	10.503.000,00	5.954.274,20	4.303.031,78	245.694,02
36	UKUPNO 2004.-2015.	190.395.984,98	185.196.126,54	4.525.304,39	674.554,05
	Stanje sredstava na podračunu (zbir kolona 3-5)			5.199.858,44	

Broj: 05-07-1-1870-17/17
Sarajevo, 20. 7. 2017. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE BiH
SARAJEVO

PRIMLJENO:	25-07-2017
Organizaciona jedinica	MOB/03
Klasifikaciona oznaka	41-2
Rečni broj	1180-5/17
Broj priloga	

- **MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE**
n/r tajnika Ministarstva
- **FOND ZA POVRATAK BOSNE I HERCEGOVINE**

SARAJEVO

PREDMET: Obavijest o zaključku Vijeća ministara BiH

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 108. sjednici, održanoj 19. 7. 2017. godine, razmotrilo je i usvojilo Izvješće o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu, te s tim u vezi zaključilo:

- zadužuje se Fond za povratak Bosne i Hercegovine da osigura zaključenje Sporazuma o udruživanju sredstava s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, vladama entiteta i Vladom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u Fond za povratak Bosne i Hercegovine za pitanja financiranja prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma;
- zadužuju se nadležna ministarstva da u okviru svoje nadležnosti osiguraju financiranje provedbe prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma;
- zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice da predmetno izvješće proslijedi nadležnim institucijama vlasti na razini Bosne i Hercegovine, entiteta i Vlade Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kao i domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama, s ciljem upoznavanja i postupanja o istom.

Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice da svake godine izvještava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine o napretku u realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma.

Zadužuje se Koordinacijski tim za praćenje provedbe prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma da, u suradnji s nadležnim institucijama na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini, ubrza izvršenje preporuka i mjera iz Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma, radi realiziranja prava povratnika.

O zaključku vas informiramo radi njegove provedbe.

S poštovanjem,

Број: 02-50-6-16-35/18

Сарајево, 25. 01. 2018.

САВЈЕТ МИНИСТАРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Генерални секретаријат

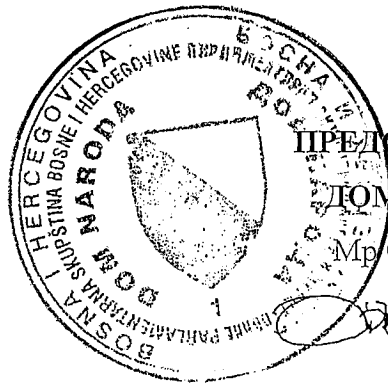
BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE BIH
SARAJEVO

PRIM. Broj:	02-50-6-16-35/18	30.01.2018.	4018.
Organizacija jedinica	Klasifikaciona oznaka	Broj priloga	
02-50-6-16-35/18	41-	1180-9/18-	

ПРЕДМЕТ: Обавјештење са 35. сједнице Дома народа Парламентарне скупштине БиХ

Обавјештавамо вас да је Дом народа Парламентарне скупштине БиХ на 35. сједници, одржаној 25. 01. 2018. године, усвојио Извјештај о реализацији Ревидиране стратегије Босне и Херцеговине за спровођење Анекса VII Дејтонског мировног споразума за 2016. годину, подносилац: Министарство за људска права и избјеглице БиХ.

С поштовањем,

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ
ДОМА НАРОДА

Мр Огњен Тадић

Доставити:

- наслову
- Министарству за људска права и избјеглице БиХ.
- а/а

Broj: 01-50-1-15-55/17

Veza: 01,02,03-37-2251/17

Sarajevo, 31. 1. 2018.

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE BiH
SARAJEVO
0-5-02-2018

PRIMLJENO: 0-5-02-2018

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
1096	41	1180-10/17	

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE
BOSNE I HERCEGOVINE

Predmet: Izvješće o realiziranju Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII. Daytonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu, *obavijest – dostavlja se*

Obavještavam Vas da je Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH na 55. sjednici, održanoj 21. 12. 2017., 17. 1. i 31. 1. 2018., **usvojio** Izvješće o realiziranju Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII. Daytonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu, čiji je podnositelj Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- naslovu
- Generalnom tajništvu Vijeća ministara BiH
- a/a

